

V I E N Y B Ė

1886 ★ OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD ★ 1984

98 M. 14 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1984 M. LAPRIČIO [NOVEMBER] 30 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

TEISMAS SOVIETŲ SAJUNGAI IR EKSKURSIJA BALTIJOS JŪRA

Helsinkio Akto dešimtmečio sukakties proga, VLIKas, susitaręs su Pabaltiečių Pasauline Santalka (PPS), ruošia viešą Sovietų Sąjungos teisimą Kopenhagoje, Danijoje, ir "Taikos ir Laisvės" ekskursiją Baltijos jūra. Šie įvykiai siekia atkreipti Europos ir pasaulio visuomenės dėmesį į neteisėtą Lietuvos, Latvijos bei Estijos okupaciją ir pabrėžti šiose valstybėse brutalius Sovietų nusikaltimus ir žmogaus bei tautų teisių pažeidimus.

Sovietų Sąjungos teisimas prasidės 1985 m. liepos 23 d. pristatant kaltinamąją medžiagą teisėjų kolegijai, sudarytai iš žinomų Europos ir Amerikos valstybininkų. Antrąją teismo dieną vyks liudininkų apklausinėjimai, o liepos 25 d. — teismo baigmė.

Laukiama, kad teisme ir Helsinkio Akto sukakties minėjimuose dalyvaus daug pabaltiečių.

"Taikos ir Laisvės" ekskursijos tikslas — parodyti pasauliui, kad Pabaltijo laisvės klausimas nėra tik akademiškas, nes be laisvės nėra galima taika. Norima parodyti, kad šis tikslas yra remiamas visų pabaltiečių pasaulyje.

Ekskursijos dalyviai bus raginami stebėti Sovietų Sąjungos teisimą.

Liepos 26 d. pradedamoje ekskursijoje laivu jie plaukios arti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pakraščiu (laikantis tarptautinių ribų). Laivas sustos Helsinkyje, kuriame planuojama dalyvauti Helsinkio Akto dešimtmečio minėjime.

Iš Helsinkio laivas liepos 29 d. grįš į Stockholmą. Bus susipažinta su pabaltiečiais Švedijoje.

Ekskursijos darbotvarkėje yra pabaltiečių laisvės ryžto demonstracijos trijose Europos sostinėse, tarptautinis bendravimas, politinės ir kultūrinės diskusijos, pasirodymai ir pramogos/turizmas.

Pabaltiečių "Taikos ir Laisvės" ekskursiją ruošia iš trijų pabaltiečių atstovų sudarytas komitetas, kuris dirbs PPS priežiūroje. Teismo Kopenhagoje ir ekskursijos reikalus derina lietuvių vardu VLIKo vicepirmininkas inž. L. Griņius.

Siedu įvykiai istoriniai svarbūs, nes jais Europoje viešai pabrėžiama Pabaltijos valstybių nepriklausomybė ir Sovietų okupacijos Pabaltyje neteisėtumas. Įvykių proga planuojama kreiptis į Skandinavijos valstybių vyriausybes, parlamentarus ir spaudą, siekiant pareiškimų dėl okupacijos neteisėtumo.

Visuomenė ir organizacijos prašomos šiuos įvykius dosniai remti šiam tikslui skirtomis aukomis TAUTOS FONDUI, P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421 (arba per T. F. kraštų igaliojinius). Ekskursijos dalyvių registraciją su \$50 rankpinigių prašome siųsti VLIKo adresu, 1611 Connecticut Ave., N. W., Suite 2, Washington, D. C. 2008.

NAUJAS VYSKUPAS LIETUVAI

Roma. — Iš Vatikano pranešama, kad Vilkaviškio kunigas Juozas Preikštas paskirtas Kauno vyskupo L. Povilonio pagelbininku. Naujasis vyskupas yra gimęs 1926 m. rugpjūčio 22, į kunigus išventintas 1951 m. rugpjūčio 23. Gi vysk. L. Povilonis pakeltas į arkivyskopus, drauge jis yra ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius.

Tarėsi VLIKo ir PLB igaliojiniai

Washington, D. C. Lapkričio 17 d. VLIKo būstinėje įvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir VLIKo valdybų atstovų pasitarimas tarp abiejų organizacijų derinti politiniam darbui. PLB valdybai atstovavo jos vicepirmininkas inž. Algimantas Gečys, o VLIKo valdybai jos vicepirmininkas inž. Liūtas Griņius. Nuosirdžiuose pokalbiuose pasikeista informacija apie abiejų organizacijų užmojus politinėje srityje bei paliesti darbų koordinavimas ir bendradarbiavimas. Artimoje ateityje pratomas platesnis abiejų valdybų atstovų pasitarimas.

Lietuvos pasiuntiniai JAV valstybes departamente dėl lietuvių deportacijos

Lapkričio 23 d. Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, kartu su Lietuvos Pasiuntinybės patarėju S. Lozoraičiu, jr., lankėsi Valstybės Departamente ir ilgai pasikalbėjo ryšium su kai kuriems asmenims gresiančiu deportacijos pavojumi. Šiaja proga jie pabrėžė, kad vadinamą "Karo nusikaltėlių" bylos šiuo metu kelia nerimo tarpe laisvojo pasaulio lietuvių, kurie labai rūpinasi, kad nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą sveikina gen. konsulė Juzė Daužvardienė. Iš k. dr. J. Valaitis, M. Pranevičius, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. Gr. Lazauskas. Nuotr. P. Maletos

ALTo SUVAŽIAVIMAS IR 10-ASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Chicagoje spalio 26 d. įvykęs 44-asis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas ir jubiliejinis dešimtas Amerikos Lietuvių kongresas spalio 27-28 d. praėjo ypatingu pasisekimu. Dalyvių ir svarbiuosius posėdžius buvo suvažiavusių per 300. Suvažiavimas ir kongresas vyko Quality Inn, Burbank, Ill.

Pasimainydami pirmininkavo SLA prezidentas Povilas P. Dargis, losangelietis A. Mažeika ir V. Simaitis. Suvažiavimui praversti pakviesti ALTo vicepirmininkai.

Sekretoriavo: Al. Domanskis, St. Mankus ir Ign. Andrašiūnas. Darbus koordinavo ALTo sekretorius Grožvydas Lazauskas. Mandatų komisija: I. Blinstrubienė, M. Barrienė, Ant. Norus; rezoliucijoms paruošti: inž. V. Naudžius, T. Blinstrubas, J. Talandis, dr. V. Simaitis, A. Devenienė-Grigaitienė, Alg. Pautienis, V. Jokūbaitis, K. Oželis. Ta pati komisija dirbo ir Lietuvių kongrese.

Suvažiavime padaryti veiklos pranešimai ir užsibrėžtos gairės ateičiai. ALTo vardu pranešimus pateikė buvęs pirm. dr. Kazys Sidlauskas ir valdybos nariai. Atskirai referuota informacinė ir politinė veikla. Skyrių atstovai iš visos

Nukelta į 9 pusl.

Dr. Kazys Sidlauskas

Naujasis ALTo pirmininkas
Teodoras Blinstrubas

sulaužyta JAV sovietinės okupacijos nepripažinimo politika.

Dr. S. A. Bačkui ir S. Lozoraičiui, jr., buvo atsakyta, kad toji nepripažinimo politika yra ir lieka pilnai galiojanti, o atskirų asmenų teisine padėtimi ir jų deportacijos klausimu Valstybės Departamentas yra reikiamai susirūpinęs ir svarsto visas galimas išeitis, kurios nepažeistų okupacijos nepripažinimo politikos.

Vienybė is published twice a month at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybė, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava; Layout: Edmund Vaičiulis; Composition: Anne Waivada.

Contributing editors and writers: Dr. Algirdas Budreckis, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Jonas Kiznis, Juozas Kreivenas, Salomeja Narkeliūnaite, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

OLANDAI DAINAVO LIETUVIŠKAI

EDVARDAS ŠULAITIS

Neseniai Chicagoje bei kitose Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijose koncertavo olandų dainos vienetas "Daina". Šiais lietuviškai dainuojančiais olandais (anksčiau buvo žinomi tik "skrajojantys" olandai) susidomėjimas buvo nelauktai didelis. Salės buvo perpildytos (Chicagoje vietoje numatyto vieno koncerto buvo surengtas ir antras), publikos entuziazmas nepaprastas. Ir, žinoma, nebe reikalo.

Šiandien visi žinome, kaip sunku lietuvių jaunimą šiame krašte pritraukti į lietuvišką chorą ar, pagaliau, kitą tokią nors sambūrį. Gal tik lengviau suburti lietuvių tautinių šokių grupes, nes berniukai su mergaitėmis susitikti vistiek nori. Tačiau rimto lietuviško darbo šio krašto mūsų jaunimas vengia. Vasarą įvykusiame lituanistikos seminare iš tūkstančių lietuvių jaunimo Šiaurės Amerikoje pasirodė tik 19. Neseniai Chicagoje prasidėjo kun. J. Vaišnio vedamos lietuvių kalbos paskaitos, pirmą vakarą susilaukusios vos trijų asmenų.

Tai vis liūdni pavyzdžiai. Bet kaip nuostabu, kai pamatai visai nelietuviškus gražiai dainuojančius lietuviškus. Tai sunkiai išsivaizduojamas dalykas.

Įdomus ir šio vieneto atsiradimas:

Prieš dvejus metus Olandijos Lietuvių Bendruomenė rengė suvažiavimą. Vienas iš suvažiavimo vadovų, neseniai iš Lietuvos atvykęs, I. Kaplanas apie tai užsiminė savo pažįstamam, jaunam muzikos studentui Paul de Boer. Ambicingas būsimasis chormeisteris pažadėjo su savo draugais suvažiavimui parengti programą. Atsirado penki olandai, išmoko tris lietuviškas dainas keturiais balsais, ir suvažiavime sėkmingai koncertavo. Pasisekimas buvo didelis. Muzikos vienetas išaugo iki aštuonių asmenų ir pasivadino gražiu lietuvišku "Dainos" vardu.

Apie šiuos lietuviškus dainuojančius olandus po jų koncertų buvo daug rašoma bei kalbama. Tėviškės žiburiai išidėjo net vedamąjį, pavadintą "Olandų pamoka". Jame tarp kitko rašoma:

"Ko gali pasimokyti iš jų mūsų jaunimas? Jis gali pasimokyti dviejų dalykų, būtent entuziazmo ir lietuvių kultūros branginimo. Girdime dažnus nusiskundimus: jaunimas nenori mokytis lietuvių kalbos. Kitaip tariant, jam trūksta entuziazmo lietuvių kalbai. O tai didelė kliūtis. Ko žmogus nenori, tai ir neišmoksta. Įkvėpti jaunimui entuziazmą lietuvių kalbai yra psichologinis menas. Kai kuriose šeimose jis lengvai randamas, bet daugelyje jų tokio meno nėra. Jauną žmogų dalykas turi vilioti, traukti. Jam reikia vidinio įkvėpimo. Olandų atvejis yra vienas tokių įkvėpimo gairių: jeigu olandai mokosi lietuvių kalbos, tai lietuviai turėtų mokytis juo labiau. Juk ar ne gėda bus lietuviui jaunuoliui, nemokančiam lietuviškai, sutikti kitatautį, mokantį lietuviškai? Olandų entuziazmas lietuvių kalbai turėtų užkrėsti ir mūsų jaunimą. Antra, tas entuziazmas turėtų vesti ir į didesnę lietuvių kultūros branginimą. Minėtoji olandų grupė pamatė, kad lietuviai turi labai vertingą kultūrinį lobį, būtent dainas. Ir mūsų jaunimas turėtų labiau susidomėti ta sritimi, uoliau dalyvauti ne tik tautinių šokių grupėse, bet ir choruose".

REIKŠMINGIEMS SUVAŽIAVIMAMS PRAĖJUS

Neseniai Chicagoje įvyko plačios apimties suvažiavimai: metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas ir dešimtas Amerikos Lietuvių Kongresas.

Jie, tiesa, turėjo gana didelius užmojus, o ir žmonių palyginti gana daug sutraukė. Buvo galima sutikti tautiečių iš visos plačiosios Amerikos.

Tačiau ar jie patenkino į juos sudėtas viltis? Ir taip ir ne. Smagu, jog mūsų tautiečiai dar vis domisi savo ar savo tėvų kraštu Lietuva: sielojasi jos vargais ir stengiasi visais galimais būdais jai padėti. Miela matyti žmones, kurie eikvoja savo jėgas, laiką ir pinigus šiam kilniam reikalui.

Tačiau liūdna darosi, matant šiuose suvažiavimuose metai iš metų pastebimą trafaretą, supanašėjimą ir kalbų marias. Nebe reikalo sakoma, jog mūsų tautiečiai yra kalbėjimo specialistai.

Jautėsi, kad rengėjai nebuvo tinkamai paruošę programą (čia daugiau kalbama apie kas 5-erius metus šaukiamą Amerikos Lietuvių kongresą). Kaip taisyklė, jaunimo čia tik vienas kitas tesimatė. Kai kurie kongreso

JEI BŪTU PALEISTOS ATOMINĖS BOMBOS, PASAULYJE SUSIMAIŠYTU VANDUO SU ŽEME

ADV. CHARLES KAL

Praėjo daugiau kaip 60 metų ir mes beveik pamiršome tragiškus II-jo Pas. karo išgyvenimus.

Tais laikais gyveno ne per daug žmonių JAV, bet ekonominis gyvenimas smarkiai kunkuliavo. Rockefellerio šeima užėmė beveik visas svarbiausias ekonomines pozicijas.

Gerai prisimenu, kaip fiziniai suvargę darbininkai iš darbdavių pareikalavo padidinti uždarbį po 2 centu per valandą. Tačiau Rockefellerio industrialistai darbininkų reikalavimą ne tik griežtai atmetė, bet juos ir fiziškai nubaudė: darbininkų vadus net primušdavo, o kai kuriuos drąsesnius, išsmalavę — net ir padegdavo! Tokį nešvarų darbą atlikdavo industrialistų pasamdyti chuliganai. Rezultate — darbininkai pralaimėdavo. Pv., New Yorke aldermanus renkant jų tarpan "įsmuko" 14 socialistų, kas industrialistams buvo didelis "sprogimas". Tuo laiku į miesto administraciją išrinktuosius aldermanus padalino į dvi grupes, industrialistų ir socialistų; pirmąją grupę prisaikdino, o antrąją grupę — nelegaliai pašalino.

Šiais laikais toki valdžios admi-

nistracijos veiksmai neišsivaizduojami. Tą pastebėjo neseniai įvykusi Washingtono Katalikų vyskupu konferencija, primindama ekonominę skriaudą darbininkams, prašydama federalinę valdžią duoti bendarbiams darbo ir duonos.

Pritardama Katalikų vyskupu kongreso rekomendacijoms, federalinė valdžia turėtų organizuoti naujus darbus, mokesčius reformuoti, kad sumažėtų ekonominiai sunkumai biednuomenei, reformuojant "welfare" sistemą, aprūpinant visus bėdon patekusius žmones maisto kortelėmis, Trečiojo Pasaulio valstybių skolas sumažinant ir sustabdyti žmonių žudymą.

Pažymėtina, kad JAV Katalikų vyskupu kongresas numatė, jog reikia daryti ekonomines reformas visur, kad neįvyktų pasaulinė katastrofa, ką tvirtina pasaulio mokslininkai, jog jei 1,000 raketų paleistų visos žalingosios valstybės, net sumaišytų žemę su vandeniu! Tada klausimas, kaip greit sugrižtų šviesa mūsų žemėn, o gal ir visai nesugrižtų... šitokią tragediją pramatė minėtoji Vyskupu konferencija...

Dirvoje "Iš kitos pusės" V. M. rašo

"Ką tik pastebėjau, kad, švesdami ir apvaikščiodami įvairius jubiliejus, užmiršome paminėti 25 metų kultūrinio nuosmūkiu manifesto sukaktį. 1958 m. birželio 1 d. J. Girnius, J. Gimbutas ir V. Vizgirda išsiuntinėjo spaudai kolektyvų pasisakymą mūsų kultūrinio gyvenimo klausimais su tokia pastaba:

"P. S.: Kadangi šiuo pasisakymu liečiama ir spauda, tai nė į vieno laikraščio redaktorius nebuvo kreipiamasi su kvietimu pasirašyti."

Kultūriniam nuosmūkiui raštiškai pažadėjo pasipriešinti keliasdešimt žinomų asmenybių, pradedant V. Adamkavičium ir baigiant R. Žukaite. Jie konstatavo, kad kūrybinis impotentiškumas yra dangstomas apeliavimu į patriotinius jausmus tėviškės laukų rūgių gubomis, iš atminties atkuriamais tėvynės vaizdais, pietizmu lietuviškiems siužetams ir pan. Dėl to esanti kalta spauda, atidariusi kelią diletantams veržtis į viešumą ir joje varyti savo išūlią autoreklamą. Girdi:

"Mūsų spaudoje yra pasirodę ir tebesirodo tokių šnekėjimų apie

daile ar tokių paistymų apie literatūrą, kad tenka rausti iš gėdos tai skaitant savąja kalba. Nėra būtinos pareigos laikraščiui pasisakyti dėl modernaus meno ir dėl Picasso, bet yra pareiga, jei imamasi apie tai kalbėti, tai atlikti rimtai..."

O kad taip būtų:

"Visų laikraščių redakcijos turėtų jausti pareigą pasitelkti atsakingų ar kompetentingų literatūros, dailės, muzikos ar teatro kūrinių kritikų, o ne verstis atsitiktiniais rašiniiais".

Reikia stebėtis, kad žmonės, pa-buvę šiame krašte apie dešimt metų, dar nesuprato jo realybės. Jei mūsų laikraščiai nepajėgė turėti apmokamų reporterių, kaip jie gali pasitelkti kritikų, jei jų ir būtų? Jie vertėsi ir verčiasi atsitiktiniais geriau būtų padarę ne kritika, bet spaudai pagal jėgas talkininkavę. Tiesa, kai kurie jų jau dirbo spaudoje, tačiau daugelis kitų galėjo prisidėti prie spaudos praturtinimo bent laiškais, vienaip ar kitaip reaguodami į mūsų kultūrinio gyvenimo reiškinius. Turint tai galvoje, kyla klausimas, kas iš tikro slėpėsi po tuo "manifestu?"

dalyviai teigė, jog jiems labiausiai patiko kongresinis banketas, nes jame buvo kažkas konkrečiau — užkandis. Tačiau ir jo programoje būta nesuspriamtųjų. Čia vietoje lietuvių gero draugo, buvusio kongr. Dervinskio, atėjo jaunuolis ir išdrožė rinkimines kalbas.

Sie ir panašūs dalykai labai krenta į akis tiems mūsų tautiečiams, kurie į mūsų veiklą žvelgia kritiškai. Ir su pagrindu. Ypatingai pastabus yra tas mūsų jaunimas, kuris reikišias amerikiečių tarpe ir ten įpratęs matyti didesnę tvarką, kruopštumą. Norint juos privilioti į mūsų tarpą, reikia daugiau išstudijuoti mūsų suvažiavimų programos — eiti kartu su gyvenimo dvasia.

Tačiau, nežiūrint pasitaikiusių nesklaidumų, chicagiečiai ir susirinkę svečiai ilgai atsimins šiuos įvykius, susipratusių lietuvių draugystę, padėjusių pagyventi lietuviška atmosfera bent trumpą akimirka.

THIRTEENTH ANNUAL AWARDS PRESENTATION OCTOBER 21, 1984

The Illinois Lithuanian-American Republican League nominated Linas J. Kojelis Man-of-the-Year for 1984 and presented the award at its 13th Annual Awards celebration held on October 21.

President Reagan, for whom Mr. Kojelis works as an associate director of his Office of Public Liaison, in connection with that event, sent the following greetings:

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

October 12, 1984

I am very happy to extend warm greetings to all who are gathered to celebrate the 13th Annual Awards Presentation of the Illinois Lithuanian-American Republican League.

Your organization is part of the rich ethnic diversity that enhances our culture and is so essential to America's strength. Through your many worthwhile cultural programs, you help to preserve the rich heritage of your Lithuanian forebears while simultaneously encouraging dedication to the ideals upon which this nation was founded. I applaud the efforts of organizations like yours which contribute in so many ways to the well-being of America.

I would particularly like to congratulate the recipient of your Man-of-the-Year Award, Linas Kojelis, for the outstanding job he has done at the White House. He has been an invaluable benefit to the Office of Public Liaison and has contributed greatly to informing me about the views and concerns of the Lithuanian community.

My congratulations go as well to Don Adams, Chairman of the Illinois Republican Party, who is being installed as the Lithuanian-American Republican League's Honorary Chairman.

Nancy joins me in sending best wishes for every success in the years ahead.

Ronald Reagan

MAN OF THE YEAR
LINAS J. KOJELIS
Associate Director
Office of Public Liaison
The White House

Los Angeles, Cal.

Parapijos baliuje dalyvavo 360 asmenų, kuriuos vaišino šeiminkės, vadovaujamos V. Dudor. Vyrų, vadovujami Prano Speecher, svečius susodino.

Meninę programą atliko iš Harrison, N. J., solistė Angelė Kiaušaitė. Publika ją šiltai priėmė, palydėdama ilgais plojimais. Solistei akompanavo Raimonda Apeikytė. Programai vadovavo Vita Polikaitytė-Vilkienė. Juozas Pupius sumaniai pravedė balius tvarką. Prel. Petras Celiešius sukalbėjo progai pritaikytą maldą.

Baliaus pelnas skirtas mokyklos naujų grindų ir lietuviškų knygų lentynų išlaidoms padengti. Pajamos iš loterijos \$5,693.60, iš banketo — \$3,765.00. Viso \$9,458.60. Išlaidų \$3,058.00. Pelno liko \$6,400.60. Klebonas Algirdas Olišauskas nuoširdžiai padėjo.

Šaulių kūčios įvyks gruodžio 16 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijos apatinėje salėje.

Naujų metų sutikimą ruošia Lietuvos Bendruomenė, Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

Kalėdų eglutę rengia Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komitetas gruodžio 15 d. 12:00 v. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Bus graži kalėdiška programa, atliekama šeštadieninės mokyklos mokinių, Kalėdų senelis vaikučius apdovanos, bus ir užkandžiai.

Paskaitą apie širdies kraujo indus lapkričio 18 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje skaitė dr. Jonas Kregždė. Paskaitą suruošė Kalifornijos Lietuvos Gydytojų Draugija ir Lietuvos Bendruomenės Socialinis Skyrius.

Dramos sambūris šį rudenį mini 30-tąjį gimtadienį. Tai vienintelis Dramos vienetas Amerikoje, ištveręs 30-tį metų.

Šia proga D. Sambūris stato newyorkiečio Algirdo Landsbergio ALB Kultūros Tarybos premijuotą 2-jų veiksmų komediją "Onos Veidas".

Režisierius, dekoratorius yra buvęs Clevelando Vaidilos teatro meno vadovas, Kauno Didž. Valstybinio Teatro Operetės solistas akt. Petras Maželis.

"Onos Veidas" parodytas Thomas King Star Jr. High School salėje lapkričio 17 d.

Vaclovui Prizgintui ilgamečiui lietuviškos knygos platintojui susirgus, jo pareigas perima Petras Domkus. Jo adresas yra 1865 Lemoyne, Los Angeles, Cal. 90026. Telefonas: 664-7937.

Mykolas Oksas, buvęs Šv. Kazimiero bažnyčios zakristijonu 16 metų, nuo rugsėjo mėnesio 1 d. iš pareigų atsiskaitė.

Zakristijono pareigas perėmė Stanislovas Domkus.

Knygų lentyna įrengta Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoj. Platinotojas turėjo knygas atsivežti ir išsivežti. Lentyna įrengta apatinėje par. salėje. Platinotojas galės visą laiką knygas sudėti ir jas parduoti. Lentynos įrengimas parapijai atsiėjo \$2,100.00. Įrengimo darbą atliko Walter Maciunskas, nudažė Vincas Dovydaitis.

BALFO balius įvyks gruodžio 9 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

PHILADELPHIJOS FEDERALINĖ LIBERTY TAUPYMO IR PASKOLŲ BENDROVĖ

1984 metų sausio 29 dieną Philadelphiajose FEDERALINĖ LIBERTY TAUPYMO IR PASKOLŲ BENDROVĖ, Philadelphiajose vadinama lietuvišku banku, tapo pertvarkyta į akcijų korporaciją. Jie atspausdino ir pardavė 881,449 akcijas, tokiu būdu \$8,400,000 padidindami atsargų fondą, kuris dabar siekia \$23,900,000. Akcijos dabar kiekvieną dieną duodamos ir paskelbiamos daug laikraščių finansų skyriuose ir "Over-The-Counter market" (OTC) su šiais ženklais LFSL-PHIL.

Mūsų akcijas galima pirkti ir parduoti bet kurioje akcijas parduojančioje įstaigoje. Kas nori gauti finansines informacijas, prašomas rašyti šiuo adresu:

LIBERTY FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Att: Mrs. Barbara L. Elias,
Director of Shareholder Relations
202 North Broad Street
Philadelphia, Pa. 19102

Suorganizuota kaip Philadelphiajose Pirmoji Lietuvos Namų Statymo ir Paskolų Bendrovė 1901 metais, sufederalinta 1942 metais su \$360,000 kapitalu, o 1984 metais josios turtas siekia virš trijų šimtų milijonų dolerių.

C. S. Cheleden
Emeritus pirmininkas

New Buffalo, Mich. — Spalio 19 d. 350 lietuvių ir kitataučių pagerbė dr. Joną Valentiejų. Dr. Valentiejus gydo visus apylinkės lietuvius ir ne lietuvius, dirba dviejose Michigan ligoninėse, yra tų ligoninių štabo narys. Doktoras John Valentiejus pasakė, kad jam lengviau pagydyti žmogų, negu kalbas saukti.

Bridges po atostogų

Bridges paskirtis — pateikti vertingos informacijos lietuvių kilmės amerikiečiams, lietuvių kalbą pamiršusiems ar dėl tėvų nerūpestingumo neišmokusiems. Tačiau su tėvų kalbos mokėjimu problema nepasibaigia: tautinės sąmonės idieginimas ir išugdytas yra nemažiau svarbu. Gyva dinamiška tautinė sąmonė įjungia ir bendruomenės veiklą. Ypač mums lietuviams tai svarbu.

Bridges per metus išėina 11 kartų: liepos-rugpjūčio vienas nr. dėl atostogų. Šių metų du paskiausieji nr. 7-8 ir 9 turi vertingų aktualių straipsnių, kultūrinės, politinės ar religinės srities, pvz: Spiritual Leadership, Focus On Tomorrow, The Dangerous Silence, For The Baltics Is Freedom Unrealistic?, by Elliot Abrams (7-8 nr.). A Nobel Prize Winner's Views On Lithuania, by Albert C. Cižauskas, The Cosmic Lithuanian Genius Of Čiurlionis, by Danutė Genaitytė, To Tell The Truth, by Gintė Damušis, Festival Aftermath, by Ben Grigonis, Darius-Girėnas, by Edmund Jasiūnas (9 nr.)

Ne visos čia paminėtos temos naujos. Kai kurios jų neišvengiamai turi kartotis dėl jų aktualumo. Temos iš Lietuvos praeities, lietuvių folkloro, Lietuvoje apsilankiusių jų išpūdziai originaliai — pateiktos visuomet bus įdomios. Pvz., Simo Sužiedelio straipsnis "From Bees To Mead" yra vienas įdomiausių minėtose Bridges laidose. Bridges neturėtų vengti ir dabarties aktualijų iš visų gyvenimo sričių.

Iš lietuvių tėvų gimęs Amerikoje yra amerikietis "of Lithuanian descent", o ne lietuvis svečias apsigyvenęs šiame krašte, kaip teisingai pastebi Raymond Paškauskas laiške Algirdui Gustaičiui, Bridges 1984 m. nr. 7-8. Tad Bridges neturėtų apsiriboti vien lietuviška tematika, nes lietuvių kilmės amerikiečiui įdomu, kas vyksta jo gimtinėje Amerikoje.

Bridges reikšmė, patrauklumas, jo ateitį lems ir jo skaitytojai. Kiekvienam laikraščiu gyvybinės reikšmės turi bendradarbių kiekybė ir kokybė. Laikraštis yra daug įdomesnis, įvairesnis, juo jis daugiau turi bendradarbių. Vietovėse, kur Bridges gaunamas, jo skaitytojai turėtų susiburti į kuopeles ir aptarti, kokiais straipsniais Bridges paremti. Laikraščiu labai pravartu ir bėgančiosios aktualijos, sąmojingi anekdotai ir bet koki kuo nors patraukli medžiaga. Bendroji medžiaga, aišku, neturėtų užgožti lietuviškosios tematikos.

Bridges redaktoriams be skaitytojų kūrybinės talkos bus neįmanoma laikraščio tobulinti ir vykdyti jo paskirtį. Lig šiol Bridges augo ir stiprėjo, ir toliau jam linkėtina tokios sėkmės.

Redakcijos adresas: Demie Jonaitis, 79-18 Park Lane South, Woodhaven, N. Y. 11421. Redakcijos bendradarbiai: Dalia Bulvičius, Edmundas Vaičiulis. Administracija: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. J. K.

Pigiai išnuomojamas apartamentas (Brooklyne) su baldais, šaldytuvu, skalbiamąja mašina pavienei ar su maža šeima moteriai. Smulkiau teiraukitės telefonu: (212) 235-9218.

BRAZILIJA DĖKOJA IR LAUKIA DAUGIAU PAGALBININKŲ

Brazilijos LB krašto valdybos pirm. A. Petraitis, rašydamas PLB švietimo ir tautinio auklėjimo reikalų vicepirmininkei B. Jasaitienei, dėkoja PLB valdybai už sudarytą progą Snieguolei Zalatoriūtei pabuvoti vieną mėnesį Brazilijoje. Jis džiaugiasi ir stebisi, kad per vieną mėnesį Snieguolė pajėgė tiek daug atlikti jaunimo ir vyresniųjų tarpe. Šių metų gale, PLB švietimo ir tautinio auklėjimo komisijos pastangomis kaip parama į Braziliją trijų mėnesių laikotarpiui vyksta Arvydas Zygas. Brazilijoje iš jo tikimasi pagalbos planuojant jaunimo stovyklas, iškyklas, organizuojant kursus lietuvių kalbos instruktoriams ir daug kitų darbų.

1939 metų pasaulinė paroda "The World of Tomorrow" prisiminta lapkričio 22, Padėkos dieną, 10 val. 13-tame televizijos kanale. Apie parodą Charles Matuzo pagamintas dokumentinis filmas. Filme rodoma Lietuvių diena. Prisimenama Lietuvos okupacija. Yra daug pažįstamų veidų iš šios apylinkės ir iš kitur. Filmas pakartojamas lapkričio 24, šeštadienį, 3 v. popiet.

Sol. Algis Grigas ir pianistas Alvydas Vasaitis aprašyti daugiau milijono skaitytojų turinčio Marler Zeitung rugpjūčio 8 d. laidoje, kai A. Grigas su Philharmonia Hungarica Vokietijoje įdainavo plokštele, diriguojant muz. A. Vasaičiui. Paminėta, kad sol. A. Grigas dainavo latvių operoje "Banuta".

Jono Urbono nuotraukoje — dalis JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimo dalyvių vakarieniavimą suvažiavimui pasibaigus. Iš k. į d.: R. Bublys, Aušra Zerr, J. Ardys su žmona, L. ir A. Ruginiai, T. Gečienė.

Clevelande lankėsi BALFo centro pirmininkė Maria Rudienė ir su vietos skyriaus valdyba pasitarė veiklos reikalais. Iš k. į d.: B. Pautėnienė, M. Rudienė ir A. Puškoriūtė. Stovi: A. Styra, A. Karsokas, J. Čyvas, E. Stepas ir pirm. S. Mačys. V. Bacevičiaus nuotr.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS IR KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Gruodžio mėnesio pabaigoje Australijos sostinėje Canberroje vyks Australijos Lietuvių Dienos ir gruodžio 27 d. ten prasidės Australijos LB Tarybos suvažiavimas, kuriame PLB valdybai atstovaus pirmininkas Vyt. Kamantas.

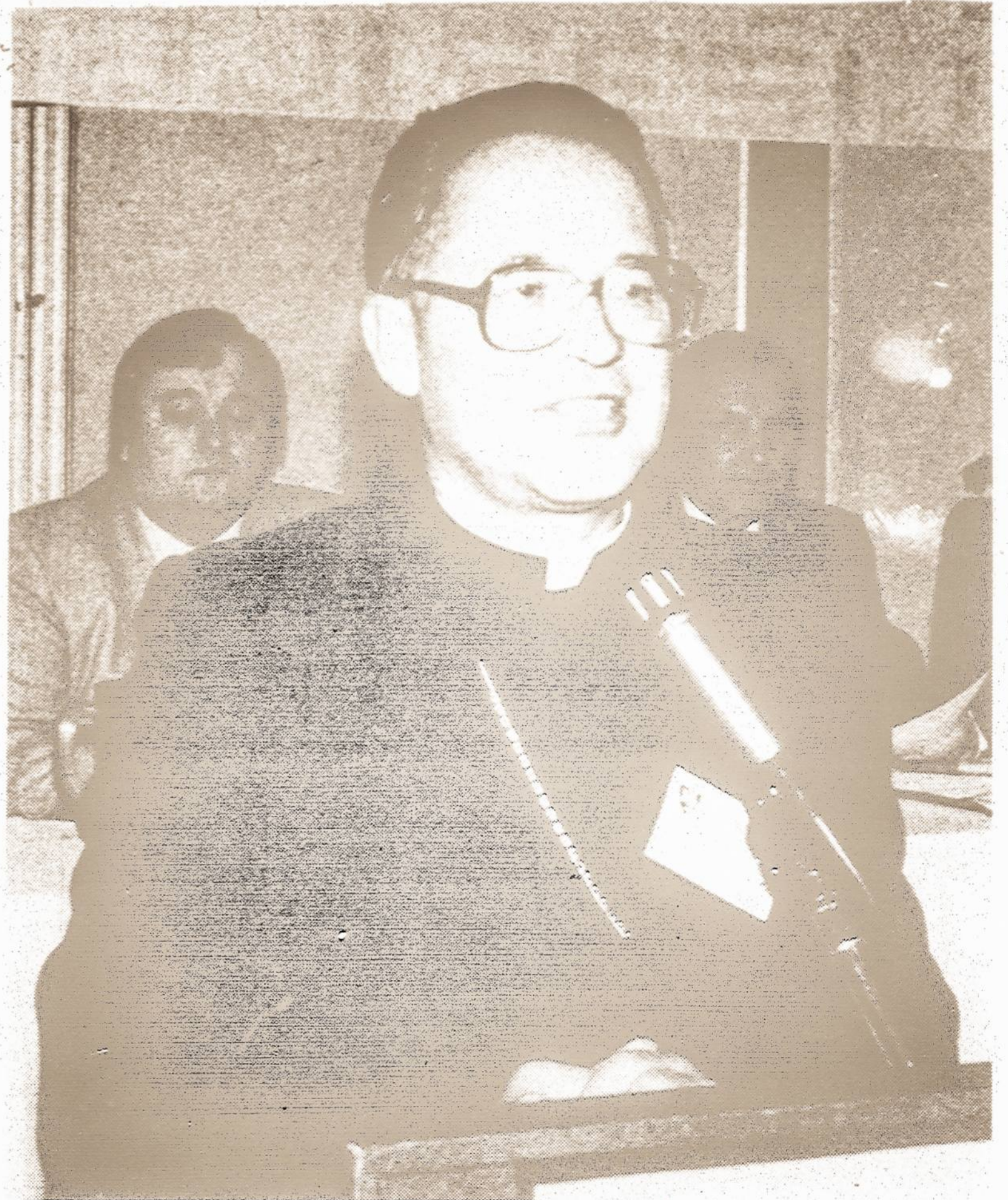
Į Kanados Lietuvių medikų draugijos Valdybą Toronto Skyrius dviem metams išsirinko pirmininku — dr. Miką Valadką, sekretorium — dr. Rimantą Karką, išdinininku — dr. Antaną Kiškį.

Jie planuoja padidinti veiklą ir palaikyti glaudesnius ryšius su JAV Lietuvių Gydytojų Draugija, dalyvaujant jos ruošiamuose suvažiavimuose ir konferencijose.

Muz. Stasys Gailevičius lapkričio 28 mini 80 metų amžiaus sukaktį. Jo pagerbimas įvyko spalio 28 Anapilio salėje prie Toronto su plačia menine programa.

BALTIMORE, MD.

Peabody konservatorijos operos teatras gruodžio 1 ir 2 Miriam A. Friedberg koncertų salėje, 21 East Mt. Vernon Place stato G. Verdi Falstaf. Sekmadienį, gruodžio 2, 8 val. vak. Nanetą vaidina Peabody konservatorijos aspirantė Rūta Pakštaitė. Bilietų kaina — \$10. Kasos telefono numeris: 301 659-8124.

Naujasis lietuvių išeivių vyskupas Paulius Baltakis sveikina JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą Hartford, Conn. Už jo kairėje M. Druga, dešinėje dr. J. Ambrozaitis. Jono Urbono nuotr.

Americans for Due Process reiškia padėką Amerikos Lietuvių Tarybai ir JAV Lietuvių Bendruomenei už suteiktą finansinę paramą. Veiknių pasitarime, įvykusiame rugsėjo pradžioje Clevelande, ALTA ir LB paskyrė aukas ADP darbui. Ši parama padės padengti nemažą deficitą.

JAV Lietuvių Fondo PLB visuomeninių reikalų komisijai paskirta \$1,500 stipendija lietuvių jaunuolio darbui prie Jungtinių Tautų bus panaudota sekancią vasarą.

PLB, JAV LB, Kanados LB ir PLJS ruošiamą politinę konferenciją planuojama 1985 m. gegužės mėnesį Washingtone.

PLB valdyba pasiuntė LB kraštų valdyboms dr. R. Silbajorio knygą "Mind Against the Wall" su prašymu pranešti kam knygos buvo įteiktos.

VI PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO AUSTRALIJOJE RENGĖJAI

VI PLJ Kongreso, kuris įvyks 1987 metais Australijoje, ruošos komitetą sudaro: pirm. Henrikas Antanaitis, vicepirm. programos reikalams Audronė Stepanienė, vicepirm. administraciniais reikalams Birutė Prašmutaitė, išdinininkas Anupras Rakštelis, ryšininkė Aldona Butkutė, sekretorė Birutė Kymantienė, sekretorės pagalbininkės Rūta Kasperaitytė ir Gaila Žemaitytė ir ex-officio nariai — PLB valdybos pirmininkas, PLJS valdybos pirmininkas, ALB krašto valdybos pirmininkas ir ALJS valdybos pirmininkė.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ S-GOS NARIAI BALSUOJA IKI GRUODŽIO 15 D.

Lietuvių Žurnalistų sąjunga 1985-88 m. kadencijai. Rinkimų komisija Chicagoje: Pirmininkas Juozas Toliušis, sekretorius Juozas Šlajus, narys Vincas Urbonas išsiuntinėjo balsavimo lapus nariams, gyvenantiems JAV, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Pietų Amerikoje.

Dėl adresų pasikeidimo ar kitų priežasčių balsavimo lapų negavę sąjungos nariai prašomi pranešti Juozui Šlajui, 4004 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632. Balsus gražinti reikia 1984 m. gruodžio 15 dieną.

Lietuvių Žurnalistų sąjungos tikslas — spaudos išlaikymas, palaikymas, jaunųjų spaudos bendradarbių ugdymas.

Lietuvių spaudos bei radijo darbuotojai, priklausydami Lietuvių Žurnalistų sąjungai, dalyvaujanti jos darbuose, tiesiogiai dalyvaujanti mūsų spaudoje ir radijo programose, atlieka ne vien informacijos, bet ir lietuvių išlaikyti darbą už Lietuvos ribų. S-ga reikalinga spaudai, o valdyba darbams koordinuoti.

Svedų graviūros, vaizduojančios lietuvius Švedijos kaitynes 1656 m. prie Pilypavo ir 1656 m. prie Sandomiro, Los Angeles, Cal. gautos iš Švedijos, ruošiamos spausdinti su paaiškinimais. Graviūrose gavo ir paaiškinimus parengė Algirdas Gustaitis. Išleis Lietuvių Istorijos draugija.

MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Spalio 27, Kultūros židinyje, Brooklyne įvyko Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas.

Posėdį pradėjo pirmininkė M. Noreikienė. Į prezidiumą pirmininkauti pakvietė Vaiva Gustienė, sekretoriauti Adą Ustjanauskienę ir Janiną Valiušaitienę. Į mandatų komisiją pakviesta: J. Vytuvienė, V. Šileikienė ir A. Pintsch, į rezoliucijų komisiją — I. Banaitienė, V. Čečetienė, D. Špokevičiūtė.

Praeito suvažiavimo protokola paskaitė A. Ustjanauskienė. Federacijos pirmininkė M. Noreikienė pranešė apie veiklą. Pirmininkė raštais, peticijomis reagavo įvairiais lietuviams rūpimais atvejais. Rašė JAV prezidentui dėkodama už nepripažinimą Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Rašė prezidentui ir dėl apkaltintų lietuvių, kurie neva kolaboravę su naciais Antrojo pasaulinio karo metu. Dėkojo dr. Otto Habsburg už akciją Europos parlamente. Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui Genevoje, Šveicarijoje, rašė lietuvių belaisvių Afganistane reikalais.

Du kartu lankėsi Europoje, kur tarėsi su ten veikiančių klubų valdybomis, aplankė Vasario 16 gimnaziją. Grįžusi į Ameriką, ragino Federacijos klubus remti Vasario 16 gimnaziją. Anglijoje aplankė lietuvių moterų šalpos draugiją Dainava, kuri taip pat yra Federacijos narė. Lankėsi New Haven, Conn. klube, kur buvo konferencija ir joje diskutuojami organizacijos reikalai. Kiekvienais metais da-

lyvavo General Federation of Women's Clubs suvažiavimuose, kur išdalindavo informacinės literatūros apie Lietuvą.

Pranešė savo veiklą išdininkė, revizijos komisija ir žmogaus teisių komisija. Buvo atskirų klubų pranešimai. Gražiai klubai reiškiasi kolonijose, organizuoja kultūrinius pobūvius, minėjimus, koncertus.

Mandatų komisijos vardu pranešimą padarė Jadvyga Vytuvienė. Pranešė, kad suvažiavime dalyvavo apie 50 atstovų ir viešnių.

Nauja valdyba

Aldona Noakaitė-Pintsch, Salė Valiukienė, Vaiva Vėbrautė-Gustienė, Jadvyga Vytuvienė, Eugenija Treimanienė, Dalia Kavaliūnaitė, Marija Žukauskienė, Giedrė Kulpienė, Sofija Skobeikienė.

Revizijos komisija: Viktorija Čečetienė, Dangira Budrienė, Malvina Klivečkienė.

Rezoliucijų komisijos vardu I. Banaitienė perskaitė komisijos su-redaguotą raštą Amerikos prezidentui Ronald Reagan. Rašoma, kad prezidentas paveiktų Amerikos prokurorą Wm. F. Smith, kad jis atkreiptų dėmesį į OSI ir KGB bendradarbiavimą. Suvažiavimas nutarė šio rašo kopiją dar pasiųsti pačiam prokurorui Wm. F. Smith, Valstybės sekretoriui G. P. Shultz, General Federation of Women's Clubs pirmininkei.

Suvažiavimas priėmė pasiūlymą padėkoti JT ambasadorei Jeanne Kirkpatrick už jos kalbas įvairiomis progomis.

Elena Sadauskaitė-Koelblen

Las Vegas, Nevada, įsteigtas Amerikos lietuvių klubas

Elena Sada-Sadauskaitė-Koelblen, jau dešimtį metų gyvenanti Las Vegas, Nevada, susipažinusi su keletu lietuvių, sumanė ten įsteigti Amerikos lietuvių klubą. Lapkričio 3 d., šeštadienį, ji suruošė lietuviams vakariene, kurioje dalyvavo 40 asmenų. Tarp jų — Jurgis Radauskas su žmona Natalie, Vladas Kiškis, Justinas Rasas, Antanas Leskys, Jadvyga Bertašius ir kiti.

Tai ir buvo klubo pradžia. Nutarta kviesti į klubą jungtis visus lietuvius, tiek gimusius Amerikoje, tiek Lietuvoje, be pažiūrų ir religijos skirtumų. Prašoma susisiekti su Helen Sada, 700 North 17th St., Las Vegas, Nevada 89101. Tel. 1-702-384-7593.

Helen Sada (Elena Sadauskaitė), 1901 m. gimusi Scranton, Pa., savo metu buvo žymi dainininkė (lyrinis sopranas). Ji dar ir dabar kai kada

padainuoja. Pavyzdžiui, lapkričio 17 d. buvo nuskrudusi į Belin, New Mexico, ir giedojo "Ave Maria" savo brolio Jono Sada-Sadausko vestuvėse, kuriose dalyvavo apie 100 draugų ir giminių.

Elena, baigusi dainavimo studiją New Yorke, greit buvo priimta į Roxy teatro vokalinę grupę. 1930 m. debiutavo su Roxy simfonijos orkestru ir dainavo per radiją. Roxy teatre yra dainavusi 3 m., daugiausia pagrindinius vaidmenis (Margaritą ir kt.). 1934-36 m. sezoną vaidino Radio City, ir du sezonus koncertavo įvairiuose Amerikos miestuose. Vazinėdama su koncertais, beveik visose didžio-siose lietuvių kolonijose (apie 20 metų) surengdavo lietuviškos muzikos koncertus. Ir kitomis progomis ji su pasididžiavimu pasisakydavo esanti lietuvaite ir sudainuodavo lietuviškų dainų.

Antaninos Reivytienės nuotraukoje naujoji LMK Federacijos valdyba ir revizijos komisija. Iš k. sėdi: Aldona Pintsch, Vaiva Gustienė, Viktorija Čečetienė, Eugenija Treimanienė, II-je eilėje Dangira Budrienė, Giedrė Kulpienė, Dalia Kavaliūnaitė, Sofija Skobeikienė, Jadvyga Vytuvienė, dr. Marija Žukauskienė ir Malvina Klivečkienė.

ST. PETERSBURG, FLA.

St. Peterburgo Saulės lituanistinės mokyklos Tėvų Komitetas praneša, kad visi lietuvių kilmės vaikai, St. Peterburge ir apylinkėse, kviečiami lankyti lituanistinę šeštadieninę mokyklą. Mokykloje veikia vaikų darželis, pradžios mokyklos 8 skyriai, aukštesnioji lituanistikos mokykla ir nekalbantiems lietuviškai dvikalbė klasė.

Informaciniais reikalais kreiptis į mokyklos vedėją mokyt. M. Peteraitienę, telef. 367-4700.

J. Taorui atsisakius iš klubo bibliotekos vedėjo pareigų, laikinai knygas skaitymui išduoti sutiko A. Grabauskas.

St. Peterburgo vaidintojų trupė "Žibintas" ruošiasi savo antrajam spektakliui. Bus vaidinama A. Rūko linksmas 3-jų veiksmų nutikimas "Bubulis ir Dundulis", dalyvaujant A. Mateikos vyrų dainos vienetei ir tautiniams šokiams, kuriuos pažadėjo paruošti Laima A. Robertson. Režisuoja A. Ulbinas.

Fed. Lietuvių Kredito Unija "Kasa" savo skyrių atidarė St. Peterburge prieš metus laiko. Atrodo, jog "Kasa" auga ir stiprėja. Šiuo metu "Kasai" vadovauja A. Mieželis, anksčiau dirbęs Chicagos ir St. Peterburgo bankuose. Įstaigoje dirba dvi tarnautojos: Rita Lukaitė ir Aldona Česnaitė. Šiuo laiku atidaromas naujas "Kasos" skyrius Daytonoje.

Lietuvių Fondo vaju St. Peterburge paskelbus, čia gyvenantieji Justinas ir Elena Dirginčiai pirmieji padarė gražią pradžią, įteikdami vajaus komisijai \$1,000.00 čekį.

Kolonijoje turime 20 įvairių organizacijų, iš kurių, kiek žinoma, tik 2 yra įstojusios į šį fondą. Komisija prašo mūsiškes organizacijas draug su paskirais tėvynainiais įsiamžinti Lietuvių Fonde, o įsiamžinusius — padidinti savo įnašus ir tapti nuolatiniiais lietuviybės rėmėjais dabartyje ir ateityje.

Baigiant šį vaju, gruodžio 7 d. 5 val. vak. Lietuvių klubo salėje ruošiamas LF naudai solistės Nerijos Linkevičiūtės-Kasperienės koncertas. Įsigykime bilietus pas platintojus. Įnešę LF \$100.00, į koncertą gauna bilietą nemokamai.

Čekiai rašytini "Lithuanian Foundation, Inc." vardu. Įnašus jau priima ir informacijas teikia komisijos pirm. Janina Gerdvilienė, tel. 360-1295. LF Vajaus Komisija

Susirgo M. Baronienė. Staiga širdžiai sunegalavus, susirgo Michalina Baronienė, Mildos Vaivadienės, gyvenančios McClain, Virginia mamytė. Greit Milda ir Antanas Vaivada mamytę nuvežė į Fairfax, Virginia ligoninę, kur jai suteikta pirmoji pagalba. Ligonė sveiksta gydytoju ir šeimos narių labai gerai prižiūrima.

Baronienė visą ilgą savo amžių gyveno Chicagoje, o jos miręs vyras Baronas buvo Naujiųjų pirmojo puslapio redaktorius.

LIETUVIAI CHICAGOJE

VLIKo metinis seimas šaukiamas gruodžio 1 — 2 d. d. Jaunimo centre Chicago, Ill. Seimo sesijos pradedamos gruodžio 1 d. šeštadienį, 9 val. ryto — atstovų ir svečių registracija, pats seimas pradeda 9:30 val. ryto.

Posėdžiai atviri. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Seimo vakariene bus gruodžio 1 d. 7 val. vakare. Vaišes rengia komitetas, vadovaujamas F. Mackevičienės. Koncertinę dalį atliks Lietuvių Operos choras, muz. Arūnui Kaminskui diriguojant. Šokiams gros Algio Modesto Neo-Lituanų orkestras.

Rezervacijos vakarienei priimamos skambinant (312) 839-5874 ar 524-7553.

Joana K. Oksienė, Chicagos universitete dirbanti nuo 1976 m., pakelta bibliotekininkystės ir susižinojimo mokslų associate profesore. Magistro laipsnį ji yra išsigijusi Chicagos ir Illinois Northern universitete, daktaro laipsniui yra pasiruošusi Loyola universitete Chicagoje. Ji žinoma ir lietuvių veikloje.

Laima Šulaitytė-Day vaidina The Generic Theatre kompanijos pastatyme Shakespearo veikale "Vidurvasario nakties sapnas". Paskutiniai spektakliai lapkričio 15 — 17 dienomis 8 val. vak. Talman auditorijoje, 4901 W. Irving Park Rd.

Kun. dr. Jurgis Šarauškas, paskirtas lietuvių sielovados direktorium Chicagos arkidiecezijoje, rūpinasi Chicagos kardinolo J. Bernardin dalyvavimu Katalikų federacijos konferencijoje penktadienį, lapkričio 23 d., 3:00 Jaunimo centre.

Draugo romano teisėjų — jury komisija šiemet sudaro: Danutė Bindokienė, Dalia Kučėnienė, Aušra Liulevičienė, Adolfas Markelis ir Andrius Naudžiūnas. Sprendimas bus 1985 sausio pradžioje. Mecenas Juozas Kaributas iš Los Angeles, Cal. skyrė \$2,000 premiją mirusios savo žmonos vardu.

Chicagos Jaunimo Centro tradicinė vakariene šiais metais bus gruodžio 2, sekmadienį. Rengimo komitetui pirmininkauja Matilda Marcinkienė.

Lituanistikos Katedros reikalu surengtoje vakaronėje Chicagoje spalio 19 d. Iš kairės — V. Zalatorius, O. Šulaitienė, viešnia iš Lietuvos — dr. L. Babravičienė, Ed. Šulaitis.

Z. Degučio nuotr.

Bendroje dailės parodoje spalio 19 d. Čiurlionio galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave., vyko bendroji dailės paroda, kurioje dalyvavo 17 dailininkų: iš Arizonos kun. J. Domeika, Kalifornijos — Iona Brazdžionienė ir Hermanas Pavilonis, iš Floridos — Rimgailė Zotovienė, Valdas Kūnas ir Mikalojus Ivanauskas, iš Clevelando — Tomas G. Kijauskas; iš Mass. — Jonas Rūtenis ir iš Kanados Pranas Baltuonis. Iš Chicagos — Irena Gelažius, Dalia Kolbaitė, Juozas Mašėnas, seselė Mercedes, Barbora Morkūnienė, Mikas Šileikis, Vera Švabienė ir Sofija Butkienė. Buvo išstatyta 41 darbas: tapyba, grafika, akvarelė ir keramika.

Premijų komisija — Juozas Mielulis, Jack Antman ir Janis Strods rado tris darbus premijuoti. Trys premijos po \$250 paskirtos: Ilonai Brazdžionienei už "Derlių", Verai Švabienei už grafikos darbą Šv. Kazimieras ir Rimgailėi Zolotovienei už akvarelę "Gamtos paslaptys". Garbės žymenis gavo Tomas G. Kijauskas už tapybą "Quo vadis, Domine?", Sofija Butkienė už vazą, keramikos darbą.

Iona Brazdžionienė, iš Kalifornijos, spalio 19 d. Čiurlionio Galerijoje, Chicago, Ill., vykusioj lietuvių dailininkų kūrinių parodoje laimėjo vieną iš trijų po \$250 premijų už jos kūrinių, "Derlius".

Kun. Algimanto Kezio, SJ, fotografinių darbų paroda surengta dabartinio meno tarptautinio centro galerijoje Paryžiuje. Jo nuotraukas į savo kolekcijas įjungė Paryžiaus meno centras, kuriame renkami svarbiausieji fotografijos meno kūriniai, ir Prancūzijos valstybinė biblioteka.

Donatas Šulaitis, gyvenęs Bostono apylinkėse, kartu su žmona ir dukrele buvo atvykęs į Chicago ir čia dalyvavo savo pusseserės Laimos Šulaitytės ir Kingsley Day vestuvėse. Taip pat aplankė ir kitus gimines bei pažįstamus.

Arūnas J. Tamulaitis iš Berwyn, Ill. yra priimtas į Military akademijos Corps of Cadets. Akademija yra Kelly oro laivyno bazėje, Texas. Arūnas yra Jono ir Jūratės Tamulaičių sūnus.

Konsulė Juzė Daužvardienė kalba, atidarant Filatelistų Draugijos "Lietuva" surengtą pašto ženklų parodą Chicagoje.

Z. Degučio nuotr.

Vėlinių dieną šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje prie šių kapinių steigėjų paminklo: maldas skaito kapinių direktorius kun. Kuzinskas. Kairėje — iškilmes pravedęs Algis Regis.

Ed. Šulaičio nuotr.

TRYLIKTOJI FOTO PARODA

Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, Chicagoje, spalio 26 d. įvyko jau tryliktoji lietuvių metinė fotografijų paroda. Atidarymo metu parodos organizatorius Stasys Žilevičius supažindino su pačia paroda ir joje dalyvaujančiais, o Eugenijus Būtėnas aptarė premijuotuosius kūrinius.

Paroda gausi ir turtinga, sumaniai išdėstyta 140 nuotraukų, įvairių vaizdų, žmonių, detalių, bet vis specialiai parinktų, su ypatingais atspalviais ir šešėliais, kad čia jau nebe paprastos atsitiktinės mėgėjo nuotraukos, o specialaus spalvinio ar figūrinio grožio ieškotojų darbas. Parodoje dalyvavo: J. Anysas, K. Daugėla, Al. Grigaitis, dr. A. Kavaliūnas, Kr. Kotovaitė, J. Krapauskienė, V. Matranga, E. Meilus, T. Meilus, R. Miliuskaitė, R. Musonytė, A. Petrutis, V. Stankus, J. Švilpas, J. Tamulaitis, G. Vebeliūnas, St. Žilevičius, K. Raudys. Daumumas iš Chicagos ir

artimuju apylinkių, bet buvo ir iš Washingtono (Petrutis), Locust Valley, N. Y. (Vebeliūnas) ir iš Toronto (Raudys).

Parodoje buvo 67 spalvotos nuotraukos ir 21 nespaltota. Parodon atrinkti geriausiai dalyvių darbai. Atrinko dail. P. Aleksa, Eug. Būtėnas ir R. Jelionytė. Premijavimo komisija sudaryta ne iš savųjų. Joje buvo Bill Arsenault, Ken Franz ir Fred Knapp. Jie premijavo keturias nuotraukas. Iš spalvotų premijas gavo: I. Gina Vebeliūnaitė, II — Jeanne Krapauskienė, III — Stasys Žilevičius. Iš nespaltotų — premijos laimėtojas K. Daugėla.

Pažymėtina, kad be vadinamųjų mėgėjų dalyvavo dar ir toliau pažengusieji svečiai: Raminta Jelionytė (dėl gausnesnio dalyvavimo atžymėta garbės viešnios titulu), Eugenijus Būtėnas, Kastytis Izokaitis, Algimantas Kezys ir Jonas Kuprys.

Jonas Kavaliauskas, lietuvių krikščionių demokratų veikėjas

Rugpjūčio 18 d. tyliai 80 metų amžiaus sukaktį sutiko Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Biuletenio administratorius Jonas Kavaliauskas, gimęs 1904 m. ūkininkų šeimoje Panevėžio apskrityje. Pradžią panašiai į didelę dalį lietuvių, augusių ir mokslus ėjusių besikuriančioj laisvojoje Lietuvoje.

J. Kavaliauskas, baigęs vidurinę mokyklą ir mokytojų kursus, kuri laiką dirbo akcizo kontrolieriaus darbu, vėliau ėjo kitas atsakingas pareigas. Sovietams okupavus Lietuvą, jam teko iš gimtinės, mylimos tėvynės Lietuvos išvykti ir ieškoti prieglobsties svetimuose kraštuose. Karas pasibaigė jam tebesant Vokietijoje.

Iš Vokietijos atvykęs, Kavaliauskas apsigyveno Omaha, Nebraska. Čia rado mažą lietuvių koloniją. Jonas Kavaliauskas vis dairėsi, ieškojo labiau lietuviškos aplinkos. Jį traukė Chicago su 13 lietuviškųjų parapijų, mokyklomis ir labai gyvu kultūrinio, politinio gyvenimu. Po kurio laiko persikėlė į Chicago ir Marquette Parko kolonijoje išigijo gražius namus pavėsyje didelių medžių, primenančių taip mielą Lietuvą.

Prieš aštuonerius metus mirė Jono Kavaliausko žmona, vaikų motina. Po tiek metų gražaus darnaus gyvenimo Jonas pajuto didelę tuštumą. Nors ir turėjo daug paguodos iš užjaučiančių, prisirišusių vaikų, bet namai buvo ne tie kaip prieš žmonos mirtį. Gyvenimas turi eiti pirmyn. Nežiūrint nepasisekimų ir smūgių, Jonas jau tėtė, kad kiekvienas lietuvis turi būti pavergtos Lietuvos ambasadorium ir savo duoklę atiduoti pavergtai tėvynei vaduoti. Vienam pasitraukus iš kovos lauko, likęs turi dirbti už du.

Kavaliauskas ir dirba už du. Šalia

administravimo LKDS Biuletenio, jis yra Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Chicago Skyriaus v. p. Priklauso BALFo, Lietuvių Pensininkų Sąjungos, Reorganizuotosios L. B. valdyboms — paminint tik keletą. Dirba knygoms leisti ir platinti komitetuose. Čia tenka suminėti teisininko Petero Stravinskio knygas "Atsiminimai ir Pasaulėžiūra", "Ir Šviesa ir Tiesa", ir taip pat neseniai išleista Dariaus ir Girėno albumą ir Birutės Kemėžaitės poezijos knygą. Iš savo sunkiai uždirbtų santaupų nuolat aukoja Tautos Fondui, Krikščionių Demokratų Stipendijų Fondui, BALFui, ALTui ir kitiems.

Nei vienas darbas, nei vienas uždavinys Kavaliauskui nėra sunkus. Jei kas pasiskundžia, kad neturi laiko atlikti kokiam nors uždaviniui, Jonas tuoj atsako: "aš padarysiu". Su savim, savo pavyzdžiu jis patraukia ir uždega kitus. Rengiant Tautos Fondo vakariene, Kavaliauskas tuoj pat suorganizavo du stalus 22 žmonėms. Vos pasibaigus šiam įvykiui, jis jau organizavo paramą Amerikos Lietuvių Kongresui. Šiam dar neprasi-dėjus, jo akys jau krypta į VLIKo seimą, vykstantį gruodžio mėn. pradžioje Chicagoje. Darbas darba veja ir nėra laiko pasenti. Jonas Kavaliauskas yra tikras 80 metų jaunuolis.

Jonas Kavaliauskas nemėgsta būti scenoje. Jo garbingos sukakties proga buvo atvykę vaikai su šeimomis jį pasveikinti ir pagerbti. Apie sukaktį niekam neminėjo, kad kartais kas nors nepadarytu staigmenos. Tačiau taip pigiai Kavaliausko nepaleisim, kai švėsime jo 100 gimtadienį. Gi dabar šiam mielum bendradarbiui ir dideliame lietuviui galim tik palinkėti gražiausių gyvenimo rudens metų... [J.J.]

Illinois universitete Chicagoje įkurtosios Lituanistikos Katedros vedėjas prof. dr. Br. Vaškelis su lituanistikos dėstytoja dr. V. Kelertiene Chicago Jaunimo centre surengtoje vakaronėje šios Katedros klausimais spalio 19 d.

VEIKIA LITUANISTIKOS KATEDRA

PLB pastangomis ir rūpesčiu 1981 m. įkurta ir pasaulio lietuvių parama per trejus metus ugdyta Lituanistikos Katedra jau tapo realybe. Illinois universitetas Chicagoje pakvietė prof. dr. Bronių Vaškelį Katedrai vadovauti, ir jis savo darbą pradėjo rugsėjo mėnesį.

Prof. Vaškelis gimė 1924 m. Lietuvoje. Toronto universitete Kanadoje 1958 m. gavo bakalauro laipsnį, o 1961 m. magistro laipsnį. 1964 metais, Pensilvanijos universitete apgynus disertaciją "The Language of Jurgis Baltrušaitis"

"Lithuanian Poetry", jam buvo suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Nuo 1963 metų profesoriavo Lafayette universitete Pensilvanijoje. Lietuvių literatūros ir kitais klausimais bendradarbiavo lietuviškoje ir kitų kalbų spaudoje.

Studentavimo metais prof. Vaškelis aktyviai dalyvavo Akademinių Skautų Sąjūdžio ir Lietuvių Studentų Sąjungos veikloje. 1959-1963 metais buvo pirmosios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narys.

Atrodo, visi laikraščiai vėluojasi

VIENYBĖS KAIMYNAS DARBININKAS RAŠO:

Kartas nuo karto Darbininko redakciją pasiekia skundai, kad laikraščio negavo tas ar anas rajonas, kad pasivėlino net kelias dienas. Žmonės skambina telefonais ir teiraujami, kas nutiko, ar Darbininkas neišėjo.

Dabar gavome ir raštišką skundą, kuriame sako, kad laikraštis pasivėlino net penkias dienas.

... Laikraštis visada punktualiai išleidžiamas. Visi jo suredagavimo, surinkimo ir sulaužymo darbai baigiami antradienį apie 3-4 v. popiet. Tada laikraštį išveža spausdinti į komercinę spaustuovę... Darbininkas neturi tokios mašinos, kuri reikalauja labai didelių patalpų. Nuveža į tokią spaustuovę, kur nėra rinkyklos ir kuri teturi tik spausdinimo mašiną. Ta mašina atspausdina apie 40 laikraščių, panašiu į Darbininką. Darbininką išspausdina naktį iš antradienio į trečiadienį. Ekspedicijai jį atveža apie 10 val. vyto. Tada vyksta ekspedicija.

Pagal pašto nustatytą tvarką, laikraščiai sudedami į maišus. ant kiekvieno maišo yra užrašyta, kur jį reikia nuvežti, į kokią paštą...

Darbininko laikraštis į paštą išvežamas visada tvarkingai ir punktualiai. Tolimesnis jo likimas jau priklauso nuo pašto tarnautojų...

Laiškas prez. Reagan dėl OSI veiklos

Advokatas Frank Alexis pasiuntė prezidentui Reagan laišką, kuriame protestuoja prieš OSI (Specialiųjų Tyrimų Įstaigos) rodomą pasitikėjimą "KGB suklastotais dokumentais". Laišką liepos 30 d. aprašė Massachusetts laikraštis Ware River News.

Advokatui Alexiui laišką rašyti inspiravo JAV Teisingumo departamento birželio mėnesį iškelta byla Gilbertville, Mass. gyvenančiam Vytautui Gudauskui ir trims kitiems lietuviams imigrantams. Alexis rašo, kad jį ir daugelį kitų papiktino faktas, kad departamento tyrimo skyriaus nariai lankėsi Sovietų okupuotoje Lietuvoje, kur jie tarėsi su sovietiniu KGB prokuroru apie nusikaltimus, kuriuos, tariamai, padarę buvę Lietuvos piliečiai; "aš negaliu suprasti tyrimu įstaigos elgesio — jie siekia Sovietų Rusijos, Lietuvos ir lietuvių priešų, pagalbos". Alexis prezidentui primena ir rašo, kad lietuvių tauta juk savanoriškai nesuorganizavo divizijos nacių armijai, kai ta yra atlikę daug kitų tautų.

Išreikšdamas savo įsitikinimą, kad lankydami Lietuvoje ir tarėdamiesi su KGB pareigūnais, OSI nariai pasielgė neteisėtai. Jis laišką baigia žodžiais: "Aš raginu jus, pone Prezidente, pašalinti visą tyrimų įstaigos personalą ir įsakyti, kad visos šios įstaigos užvestosios bylos... paremtos suklastotais KGB dokumentais, būtų panaikintos".

Lietuvių senelių namai susilaukė daug dėmesio

Southwest News-Herald rugsėjo 20 d. laidoje išspausdino ilgą straipsnį apie Onos Prancevičiūtės vadovaujamus seneliams globoti namus, klaidingai vadinamus "Nursing Home". Teisėjo Hechinger įsakymu jie buvo uždaryti, seni žmonės policijos prievarta išgabenti į kitus slaugymo namus, nepranešus net jų giminėms ar šeimos nariams.

Laikraštis primena vienos lietuviės nusiskundimą, kad tai buvo lyg "komunistų elgesys, kai su krepšeliu sėdima ir nežinoma, kur išveš"...

Apie šiuos namus net visą savaitę plačiai rašė ir abu didieji Chicago dienraščiai — Sun-Times ir Chicago Tribune. Šalia aprašymų dėjo ir nuotraukas, kuriose buvo matoma pati O. Prancevičiūtė, jos talkininkas kun. Anicetas Tamošaitis, kai kurie pacientai bei jų giminės. Taip pat apie tai buvo nekartą rodoma ir televizijoje.

Tokiu būdu buvo pagarsinti ir visi lietuviai, o ypačingai jų noras Chicagoje turėti savąjį senelių prieglaudą.

Buenos Aires "Inkaro" grupės dalyvė — Ana Maria Mosiejko [jos motina lietuvi, tėvas lenkas] su gitaros palyda dainuoja lietuviškas dainas Jaunimo Centro scenoje, Chicagoje. S. Degučio nuotr.

KERAMINAI NAUJOJE SODYBOJE

Rašo Edvardas Šulaitis

Jono ir Onos Keraminų sodyboje Rockforde, Il. išdygo didelis ir gražus lietuviškas kryžius, kuris dabar traukia į save praeivio akį.

Pats kryžius, o geriau pasakius — koplytstulpis yra milžiniškas — 20 pėdų aukščio. Jis buvo gamintas atskiromis dalimis, ir tik vėliau susstatytas.

Spauda rašė

Apie kryžių pirmiausiai aprašė Rockfordo laikraštis, o Jono darbovietė — Warner-Lambert laikraštėlis gruodžio mėnesio numeryje irgi įdėjo platų rašinį su Keraminų nuotrauka prie kryžiaus. Tą rašinį pavadino "The Fairytale of John and Ann Keraminas". Jame rašyta, jog jie gimę Lietuvoje, karo metu pateko į Vokietiją, o iš ten atvyko į Ameriką. Duoda ir nuotykių iš jų, ypatingai Keraminienės, gyvenimo.

Jonas Keraminas anksčiau buvo pasistatęs panašų kryžių gyvendamas netoli New Yorko — Commack miestelyje. Tačiau jo darbovietė buvo likviduota ir jam reikėjo keltis į kitą kompanijos skyrių. Keraminai pasirinko Rockfordą. Daugelį dalykų jie kartu atsivežė į Rockfordą, tačiau kryžių turėjo palikti.

Todėl įsikūrus Rockforde ir aptvarkius čia naujai įsigytą reziden-

ciją, kilo noras vėl atkurti prie New Yorko paliktą kryžių. Tas darbas užtruko beveik dvejus metus, tačiau užsimojimas buvo igyvendintas.

Nežiūrint, kad Chicagą nuo Rockfordo skiria beveik dviejų valandų atstumas automobiliu, tačiau jau nemaža chicagiečių spėjo su Rockforde gyvenančiais Onu ir Jonu Keraminais susipažinti. Daugumas ten viešėjo, norėdami pamatyti koplytstulpį, kurį pernai pastatė Jonas Keraminas. Praėjusį rudenį įvyko šio koplytstulpio pašventinimo iškilmės, į kurias suguzėjo nemaža lietuvių.

Iškeliami Jono Keramino nuopelnai Warner-Lambert bendrovei, kurioje jis jau dirba 28-erius metus. Šiuo metu jis yra tos bendrovės Rockfordo skyriaus "Shift Supervisor, Packaging Maintenance Engineering". Tai jo titulas.

Rašinyje pabrėžiama, jog Keraminas vadovauja grupei mechanikų, kurie prižiūri, kad pakavimo mašinos veiktų tinkamai.

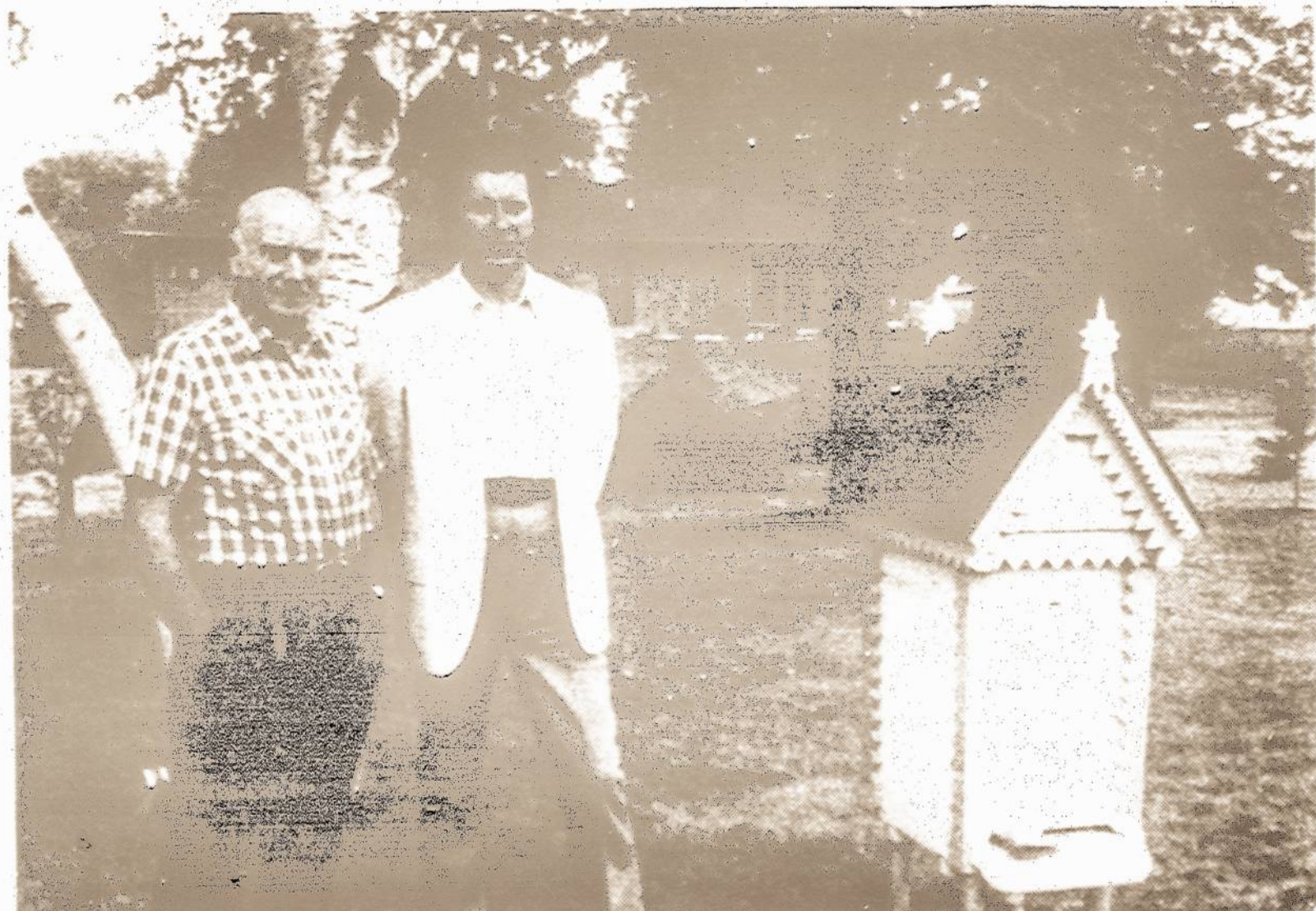
Beje, rašinyje dar pabrėžiama, kad jų namuose yra specialus "lietuvių kambarys", kuriame Keraminienė palaiko gyvas savo gimtinės tradicijas, turėdama vaizdų, tautinių gaminių, meno bei kitas kolekcijas.

Lietuviški aviliai

Ne tik koplytstulpiu ir lietuvių kambariu Keraminai garsėja. Jų sodyboje yra du lietuviškais motyvais padaryti bičių aviliai. Abi Keraminai lankė specialius bičių priežiūros kursus, tad dabar yra šios rūšies specialistai.

Neseniai jie išėmė pirmąjį šių metų medaus derlių — net 300 svarų. Nemaža šio derliaus jie buvo atvežę savo draugams bei pažįstamiems į Chicagą. Keramino nuotrauką su vienu iš avilių įdėjo "Gleanings in Bee Culture" žurnalas (leidžiamas Medina, Ohio) šių metų liepos mėn. numeryje, avilį pavadindamas "A Bee Mansion".

Šalia smagių pergyvenimų naujoje vietoje, būta ir sunkesnių valandų. Ypatingai buvo paliesta Ona Keraminienė, kurią netikėtai užklupo liga, kuri ją kamavo apie

Lietuvos operos solistas Vidas Bakas [dešinėje] daugiau negu mėnesį laiko praleido Chicagoje bei jos apylinkėse. Ed. Šulaičio nuotraukoje jis matomas kartu su Jonu Keraminu prie vieno avilių Keraminų sodyboje Rockford, IL.

Ona ir Jonas Keraminai prie savo sodyboje pastatyto kryžiaus. Ši nuotrauka buvo atspausdinta Warner-Lambert bendrovės laikraštelyje 1983 m. laidoje kartu su ilgu aprašymu.

metus laiko. Vienu metu gydytojai net buvo nustoję vilties. Tačiau dabar dalykai pakrypo į gerąją pusę. Ir štai, Keraminai jau galėjo kelioms dienoms atvykti į Chicagą. Čia jie dalyvavo **Draugo** ir Biržėnų gegužinėse. Taip pat lankėsi ir Dariaus-Girėno minėjime prie Atlanto nugalėtojų paminklo Marquette Parke. Visą laiką buvę aktyvūs lietuviškoje veikloje, jie buvo išsilgę didesnio mūsų tautie-

čių būrio, nes Rockforde, sako, jau tik kelios dešimtys susirenka. Dabar jie žada dažniau į Chicagą užsukti ir daugiau su savo tautiečiais pabendrauti.

Reikia pažymėti, jog Keraminai yra seni **Vienybės** skaitytojai bei uolūs rėmėjai. Jie savo viešnage metu aplankė ir **Vienybės** darbuotojus Chicagoje bei apylinkėse. Keraminai taip pat skaito ir remia ir kitą lietuviškąją spaudą.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos skyrius šiais metais, kaip ir praeitais, L. Tautinių Namų patalpose ruošia **Naujų Metų** sutikimą. Pradžia 8 val. vakare. Vakariene, šokių muzika, šampanas bei kitokios įvairenybės tekainuos \$17.

Stalus grupėmis bei pavienias vietas užsakoma telefonais: V. Lenkevičienė 776-3547, arba B. Kasakaitis 778-7707. Vietas užsisakyti prašome ligi gruodžio 27 dienos.

BALFo direktorių metinis suvažiavimas įvyko spalio 13 d. Hot Springs, Arkansas. Suvažiavimą globojo Hot Springs BALFo skyrius, kuriam vadovauja A. Bertulis. Iš Chicagos į suvažiavimą nuvyko 8 BALFo direktoriai: Marija Rudienė, Kostas Čepaitis, Faustina Mackevičienė, Bronė Motušienė,

Vytautas Kasniūnas, Albinas Dzironas, Aldona Grininė ir Birutė Jasaitienė.

Kultūrinių įstaigų, leidyklų ir fondų pirmininkų pasitarimas Chicagoje, Jaunimo centre, posėdžių kambaryje ruošiamas lapkričio 24 d. 10 val. ryto iki 4 val. p. p. Pasitarimo gairės, kūrybinio darbo skatinimas ir rėmimas, kūrybinių vertybių platinimas, kūrybos darbų apsauga — archyvai ir kultūrinių Lietuvos vertybių naudojimas. Pasitarimą rengia JAV LB Kultūros taryba.

Dr. Leono Kriaučeliūno, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininko, naujas adresas: 13400 Parker Rd., Lockport, Ill. 60441, Tel. (312) 460-2123.

Lietuva be išeivijos nepažus, tačiau išeiviams be ryšių su savo tauta vis dėlto sunkoka.

Gimtas kraštass

KŪRYBA KLESTI

Rusijoje tebeklesti viduramžių mongolų autokratiškumas, kuris valdančiuosius padaro visokios išminties šaltiniu. Kas nežino tėvo, mokytojo, filosofo, "didžiojo traktorininko" Stalino? Arba visą gyvenimą aparatūku ir politruku išbuvusio Brežnevo, kuris prieš mirtį tapo ir "rašytoju".

Ta mongoliškoji dvasia persiduda ir į Lietuvą, kur partiečiai irgi dedasi visokių sričių žinovais ir tvarkytojais vargšės visuomenės sąskaita.

Lapkričio 3-čiosios Literatūroje ir mene įdėta ilga ištrauka iš spaudai ruošiamos pirmojo partijos sekretoriaus P. Griškevičiaus knygos "Keturi laisvės dešimtmečiai". Ištraukoje pateikta plati Lietuvos kultūrinio gyvenimo apžvalga, matyt, paruošta tos srities specialistų, remiantis oficialia statistika.

Griškevičius tvirtina, kad "naujoji, socialistinė kultūra sukurta ir toliau ugdoma remiantis visu tuo, kas geriausia, reikšmingiausia buvo sukurta praeityje". Toliau jis teigia, jog "lietuvių tarybinė kultūra nepraranda savo nacionalinio savitumo, dar labiau jį gilina ir turtina".

Skelbiama, jog lietuvių rašytojų kūriniai dabar išversti į 63 kalbas. Lietuvoje veikia 2152 masinės (viešosios) bibliotekos, kurių fonduose yra daugiau kaip 33 milijonai knygų ir žurnalų, o skaičiuojant žinybines ir kitas specialias bibliotekas, šis skaičius pašoka iki 85 milijonų. (Žinia, kad ten knygos labiau skaitomos ir gerbiamos negu Amerikoje ir nepalyginamai daugiau negu išeivijų tarpe.)

ŠIMTAI RAŠYTOJŲ

Per metus išleidžiama 20 milijonų egzempliorių knygų ir brošiūrų, žinoma, ne vien lietuvių kalba.

Lietuvos rašytojų sąjungoje virš 200 narių. Tarp žymesniųjų yra Lenino premijos laureatai: E. Mieželaitis ir J. Avyžius, "Sakmės apie Južą" autorius J. Baltušis, poetas ir dramaturgas J. Marcinkevičius, V. Bubnys, J. Grušas, A. Bernotas, A. Maldonis ir daug, daug kitų.

Lietuvos dailininkų sąjunga jungia net 702 narius, nuo Lenino premijos laureato G. Jokūbonio, vitražistų A. Stoškaus ir K. Morikūno, tik ką už "Moters portretą" Jugoslavijoje laimėjusios premiją S. Veiverytės, grafikų A. Kučo, A. Makūnaitės ir A. Skirutytės iki A. Savicko, J. Švažo, S. Džiaukšto ir L. Tuleikio.

Griškevičius su pasitenkinimu cituoja neseniai Lietuvoje iš New Yorko apsilankiusį V. Jonyną:

Mane stebina ne tik visų meno šakų tarptautinis meninis lygis, bet ir poreikis gyvenime turėti visas meno šakas. Skulptūra, dekoratyvinė dailė, freska, tapyba ir grafika taip veržliai klesti, kaip vasarą derlingoje žemėje. Vitražai, kurie

Šių metų valstybinės premijos laureatas poetas Marcelijus Martinaitis autografuoja savo knygą. Algirdo Kairio nuotr.

pasauliui nežinomi lig siol, technišku, atlikimu, savo išpūdžiu ir grožiu pritrenkiančiai džiugina. Keramika, audiniai, kilimai su nuostabia Balčikonio fantazija, technišku išradingumu, formatu ir menine išraiška sulaiko alsavimą, kuomet džiaugsmas turi prasiveržti į mūsų krūtines. Tai vis nelauktos staigmenos, kurios kaip upės pavasari išsilieja iš savųjų krantų.

Lietuvos kompozitorių sąjungai priklauso 98 nariai. Tarp jų operų kūrėjai V. Klova su "Ave, vita", J. Juozapaitis su "Marių paukšte", V. Laurušas su "Paklydusiais paukščiais", vaizduojančia išeivius, E. Balsys su "Kelione į Tilžę", V. Barkauskas su "Legenda apie meilę" ir V. Paltanavičius su "Kryžkele", kompozitorius B. Gorbulskis ir daugelis kitų.

TEATRAI

Lietuvoje yra 11 vien tik profesionalių teatrų. Šie ir mėgėjiškos scenos per metus suruošia daugiau kaip 4 tūkstančius spektaklių, kuriuos aplanko beveik du milijonai žiūrovų. Lietuvos kino studija kasmet susuka penkis vaidybinius ir daugiau kaip 30 dokumentinių bei užsakomųjų filmų ir 36 kino žurnalus (kronikas). Ir tarp scenos ir tarp kino artistų gerai žinomi D. Banionis, R. Staliliūnaitė, D. Kazragytė ir kiti. V. Žalakevičiaus filmas apie partizaninį karą "Niekas nenorėjo mirti" apkeliavo 70 valstybių. Kino režisieriais dirba M. Giedrys, A. Grikevičius, G. Lukša, A. Puipa, L. Lazėnas, R. Šilinis, V. Starošas, R. Vabalas, A. Žebriūnas ir kt.

Lietuvos žurnalistų sąjungai priklauso beveik 1,400 narių. Pasidžiaugia, kad, dabar vien dienraštis Tiesa išeina didesniu tiražu negu visi prieškarinės Lietuvos dienraščiai kartu sudėjus.

Lietuvos fotomeno draugija vienija 605 fotografus. Ir Amerikos lietuviams pažįstami A. Sutkaus, A.

Kunčiaus, A. Macijausko, R. Rakausko, V. Strauko ir V. Kapočiaus darbai.

Jau nebe retenybė, kad ir išeivijos menininkai ir mokslininkai pasirodo su savo darbais tėvynėje. Išleidžiama ir viena kita jų knyga, surengiamos jiems parodos, išklausomos jų paskaitos, persiunčiami jų darbai į Lietuvos muziejus.

Lapkričio 1-mos Gimtajame krašte įdedamas jautrus ir nuoširdus Vilniaus Dailės muziejaus direktoriaus R. Budrio raginimas išeivijos kūrėjams perduoti savo kūrinius tėvynei. Jis prisiminė karų atneštus kultūrinius nuostolius ir išreiškė konkretų pageidavimą, kad į Lietuvos dailės fondus patektų daugiau P. Domšaičio, P. Puzino ir A. Varno darbų.

Ten pat pasidžiaugė, kad tenykščių muziejų fondus jau praturtino P. Augiaus-Augustinavičiaus, V. Rato-Rataiskio, T. Valiaus, A. Veščiuono ir K. Žoromskio kūrybos dalis.

BATAI

Vasiliauskų šeima iš Cicero, prie Chicagos, prieš keliolika metų repatrijuodama į Lietuvą, vežėsi viską, išskyrus batus. "Batai Amerikoje", porijo Vasiliauskas, "prasti, drėgname ore praleidžia vandenį". Maža tada jis tenuokė, kad kaip tik batai (ir šimtai kitų gaminių) buvo ir tebeliko viena didžiausių komunizmo problemų. Savo sielvartą dėl batų kokybės neseniai atskleidė buvusios "Lituanikos", dabar "Raudonojo spalio" Kauno batų fabriko direktorius A. Songaila.

Netekęs kantrybės jis sušunka:

— Gerus norus gaminti gražią, kokybišką avalynę pavertia niekais prasta žaliava, — pyksta Songaila, — Iš kreivo medžio tiesios karties neišpjausi.

"Kada gi pagaliau bus išspręstas dešimtmečius trunkantis ginčas tarp odininkų ir avalyninkų dėl

odos standartų?" Pirkėjai koneveikia fabriką, kurio produkcija 90% "pirmarūšė" už batus, "kurių padai praleidžia drėgmę, kurių viršus trūkinėja, blankios spalvos".

— Apie kokį jauno darbininko auklėjimą galima kalbėti, jei iš jo reikalaujama daryti tai, ką turėtų drausti darbininko sąžinė? — klausia direktorius.

Vien per aštuonis šių metų mėnesius iš brokdarių atlyginimų buvo išskaityta beveik 20 tūkstančių rublių baudų. Fabrike yra gėdos ir garbės stendas, kuriame kasdien paskelbiama, kas vakar geriausiai ir kas blogiausiai dirbo. Dėl kokybės nuolat ginčijasi odininkai, avalynininkai ir prekybininkai. Kiekvienas jų turi savo standartus, kiekvienas gina savo organizacijos "garbę".

VIENA KREGŽDĖ DAR NE PAVASARIS

Na, ką gi, jeigu Lietuvoje būtų visi tokie kaip R. Budrys, tai ten grįžtų ne tik "vienas kitas darbas", bet ir daug pačių kūrėjų. Deja, kiek tokie raginimai išeivius jaudina, tiek jie tur būt pykina visokius Dybenkas ir Rusenkas, kurie ten turi paskutinį žodį.

Va tik lapkričio pradžioje Vilniaus Politinio švietimo namuose vyko propagandinė konferencija tema "Ideologinės kovos paastrėjimas tarptautinėje arenoje ir aktualūs Lietuvos KP kovos prieš buržuazinį nacionalizmą, už internacionalizmo pergale Tarybų Lietuvoje istorinės patirties klausimai".

Konferencijoje buvo skaitomi pranešimai apie nacionalizmo atsiradimą Lietuvoje, "liaudies kovą prieš nacionalistus" ir ardomąją antikomunizmo centrų veiklą. Pasiškusta, kad nuo "buržuazinių nacionalistų rankų žuvo tūkstančiai žmonių". Neminėta, tačiau, ar buvo kalbėta, kiek šimtų tūkstančių žuvo nuo NKVDistų rankų...

Konferenciją atidarė kompartijos ck propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis, o tarp dignitarų sėdėjo ck sekretorius L. Šepetys.

Tuo tarpu toje idealioje visuomenėje, kur jau seniai turėjo būti išgyvendintos visos "kapitalizmo atgyvenos ir nusikaltimai", įvyko toks atsitikimas. Klaipėdietis A. Jakovlevas apstumdė kaimynų Ružų Andriuką už motociklo signalo pypinimą. Sužinoję tėvai, Jakovlevą iškoliojo. Na, o šis nutarė litovcams nepasiduoti. Jis iš bertoleto druskos ir raudonojo fosforo pasidarė sprogmenų, sukimšo juos į kelias degtukų dėžutes ir davė vieną tokią dėžutę Andriaus šešerių metų broliukui Mariukui, kad tas nuneštų mamai "dovanų". Benešdamas berniukas susidomėjo iš dėžutės kyšančia virvute ir ją patraukė... Įvyko sprongimas, kuris Mariukui nutraukė dešiniąją plaštaką!

Jakovlevas, dirbęs kojinių fabrike ir darbe buvo žinomas kaip netvarkingas pasipūtęs kolonistas. Už savo "žygdarbį" jis gavo septynerius metus sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje.

LAISVĖS ŽIBURIO KONCERTAS

Du "Laisvės žiburio" metiniai parengimai, pavasarį ir rudenį, visuomet pateikia kokią naujieną, dainos ar vaidintojų kolektyvą ar ką nors kita negirdėta neregėta...

Direktoriui Romui Keziui tenka apdairiai pasižvalgyti, kol ką nors suranda vertą parodyti Kultūros židinio auditorijai, sutraukiančiai New Yorko, jo apylinkių bei kaimyninių valstijų lietuvius.

Lapkričio 3 d. "Laisvės žiburio" koncerto-baliaus programą atliko Philadelphijos vyrų dainos vienetas, vad. Vyto Maciūno, Julijos Dantienės feljetonai ir vaidinimas "Prie dangaus vartų", taip pat Dantienės.

Dainavo nonetas — devyni vyrai. Buvo malonu klausytis darnaus jaunų balsų skambėjimo. Girdėjome: Dainavos tango, muzika ir žodžiai S. Sližio; Vėl šviesk, muz. ir žodžiai A. Franklin, trim balsam pritaikė V. Maciūnas; Saulėleidis tėviškėje, muzika B. Gorbulskio, žodžiai N. Tallat-Kelpšaitės; Motinos valsas, muz. N. Vaitkevičiaus, žodžiai P. Gaulės, trim balsam pritaikė V. Maciūnas; sekančias dvi dainas dainavo vyrų grupė ir dvi mergaitės: D. Rukšytė ir R. Krokytė. Kada mirties nėra, muz. V. Telksnio, žodžiai P. Gaulės, pritaikė V. Maciūnas; Nemunėli, Nemunėli, muz. A. Raudonikio, žodžiai V. Bložės. Akompanavo Birutė Šnipaitė. Dainavo: B. Krokys, V. Maciūnas, R. Pūkis, V. Rukšys, R. Stirbys, A. Šalčiūnas, Vyt. Volertas, A. Krušinskas, Virg. Volertas.

Vienetas dar jaunas, bet jau susidainavęs, ir dainos skambėjo sklandžiai.

Po pertraukos antroje parengimo dalyje buvo humoristiniai kūrinėliai su lengvos satyros prieskoniu, Dantienės parašyti: trys feljetonai ir vaidinimas "Prie dangaus vartų". Šiuo vardu yra parašytas vaidinimas mūsų žymiojo klasiko Vinco Krėvės. Teisingai buvo pastebėta, kad tokiu atveju reikia pažymėti iš kur paimtas kūrinio pavadinimas ir idėja, nes kas nors gali prikišti plagiata.

Julija Dantiene skaito savo feljetonus newyorkiečiams "Laisvės žiburio" rudens koncerte lapkričio 3 d.
S. Narkėliūnaitės nuotr.

Feljetonai, kuriuos skaitė pati autorė, kludė buitinius kasdienos įvykius.

Vaidinimas "Prie dangaus vartų" yra mūsų visuomeninio gyvenimo jumorio satyra.

Norinčiuosius patekti į dangų prie dangaus vartų skringuoja angelas vyresnysis (Algis Šalčiūnas). Pasakotoja — Jūratė Krokytė-Stirbienė. Angelas vyresnysis su padėjėjais apklausinėja kiekvieną atklydusį iš Žemės. Čia susitinka mūsų veiksmų pirmininkai, veikėjai, jie po poros klausimų jau žengia pro vartus į dangų, bet juos sulaiko angelas. Tai geros mizanscenos. Ypač įdomi — dviejų pirmininkų susikirtimas, ginčas dėl pirmumo.

Vienas kitas psichologiškai įdomus klausimas, sprendimas. Žemės pilietis ramus, kuklus ir dorovingas neleidžiamas į dangų, nes jis neturėjo progos jokiai pagundai atsispirti. Ir visi kiti gražinami į Žemę, nes neaišku, kodėl jie turėtų įžengti į dangų. Tik lietuvė motina-žmona — Danutė Surdėnienė — įleidžiama į dangus.

Be minėtų, kiti vaidinė: Meilė — Jūratė Krokytė-Stirbienė; Laimė — Danutė Rukšytė; Cezaris — Eimutis Radžius; geras vyras — Vidmantas Rugšys; Kastytis — Audrius Dragūnas; LB pirmininkas — Virgus Volertas; ALTo pirmininkas — Rimantas Stirbys; Pagunda — Rasa Krokytė.

Angeliukai: K. Balten, M. Jovaišaitė, V. Jovaišaitė, A. Radžiūtė, G. Radžiūtė, R. Stirbytė, S. Šnipaitė, A. Washofsky.

Labai gerai, kad Julija Dantiene nenurimsta, o jaunimo prašoma ir skatinama toliau dirba scenos darbą, kurį pradėjo jaunystėje, gyvenama Kemptene, Vokietijoje. Šio krašto sąlygose suburti jaunimą kultūrinei veiklai reikia daug energijos ir sugebėjimų. Jeigu jos jaunas kolektyvas galės išlikti ir veikti, bus rimtu konkurentu **Anttram kaimui**, o gal ir daugiau...

Prie "Dangaus vartų" — vieno veiksmo komedija. Autorė ir režisierė — Julija Dantiene; dekoracijos ir kostiumai — Gema Kreivė-

Philadelphijos dramos mėgėjai su savo vadove Julija Dantiene, viduryje, Kultūros židinio scenoje, lapkričio 3 d. suvaidinę komediją "Prie dangaus vartų".

Iš komedijos "Prie dangaus vartų" — viduryje Meilė stengiasi sutaikyti dėl pirmumo besirungiančius LB ir ALTo pirmininkus.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

naitė; scenos technika — Vytas Bagdonavičius ir Kazys Razgaitis, režisūros padėjėja — Vida Šalčiūnienė.

Baliaus šokiui grojo ir dainavo "Jinai ir trys gintarai", vad. V. Daugirdas ir brolių Kezių orkestras.

Balių maitino Eugenija Kezienė.
J. K.

PARUOŠTAS SCENARIJUS FILMUI 'MISS LITHUANIA'

Savo laiku Tarybų S-goje plačiai garsėjęs žurnalistas, rašytojas, filminkas Ephraim Savela, išvykęs užsienin, parašė knygą apie pokario Lietuvos gyvenimą, pavadintą "Truth is for Strangers", laisvai išvertus "Tiesa nežinantiems". Doubleday leidyklos pirmoji laida bematant išpirkta.

Per tuziną metų Savela parašė bene 12 knygų. Vokietijoje jis išpopuliarėjo "knyga" Moišė, pirmyn" apie Lietuviškosios Divizijos vėliavnešį. Vokiečių kritikai šią knygą lygino su čekų "Kareivių Šveiku".

Vėliau, prašomas Savela parašė "Tiesa nežinantiems" knygos filmine versija ir pavadino "Miss Lithuania".

Per tą laiką Savela parašė jau ir kitą knygą lietuviška tema. "Tiesa nežinantiems" taip pat pasirodė prancūzų, o rusų kalboje pavadinta "Vikingas". Esant didesniai norinčių skaičiui, ši knyga galėtų būti pakartota. Rašyt Alsa, Bx 1172, Great Neck, NY 11024.

RIMAS M. AMBRAZIEJUS BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Rimas M. Ambraziejus, Janinos ir Gedimino Ambraziejų sūnus, baigė University of Massachusetts bakalauro laipsniu Business Administration. Specialybė — Public Management. Rimas Ambraziejus priklauso prie JAV armijos rezervo dalinių. Šiuo metu gyvena San Antonio Texas.

Vyresnysis Rimo brolis Andrius jau keleri metai eina atsakingas pareigas William Morrow bendrovėje New Yorke.

IŠ LENKIJOS LAIVO HAMBURGE PABĖGO 192 LENKAI

Bonna. — Hamburgo uoste buvo Lenkijos ekskursinis laivas "Stefan Batory" iš Gdynia uosto su 608 keleiviais. Iš to laivo 192 turistai pabėgo ir paprašė Vak. Vokietijoje politinio prieglobsčio. Laivas iš Hamburgo plaukė į Rotterdamą.

Vokiečių pareigūnai kalba, kad beveik su kiekvienu lenkų laivu Hamburge, Kielyje ar Liubecke pabėga keli keleiviai, tačiau niekad vienu kartu jų tiek daug nepabėgo.

Lenkų laivas "Stefan Batory" pagarsėjo savo bėgliais. 1954 m. Anglijoje iš laivo pasitraukė net pats kapitonas Jan Cwiklinski. Kopenhagoje 1957 m. pabėgo 64 keleiviai.

V. Vokietijos vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad šiais metais Vakarų Vokietijoje politinės globos prašė apie 3,000 lenkų.

THE ENGLISH VIENYBĖ

Charles Cheleden & Liberty Federal

Philadelphia, Pa. — Well known Charles Stanley Cheleden, founder of Liberty Federal Savings and Loan Association, was married to Miss Eleanor Griggs at Saint Andrews Church, Philadelphia, Pa., on October 13, 1984. A family dinner party was held at the Four Chefs. The couple will reside at the Sea Towers in Madeira Beach, Florida, for the winter months.

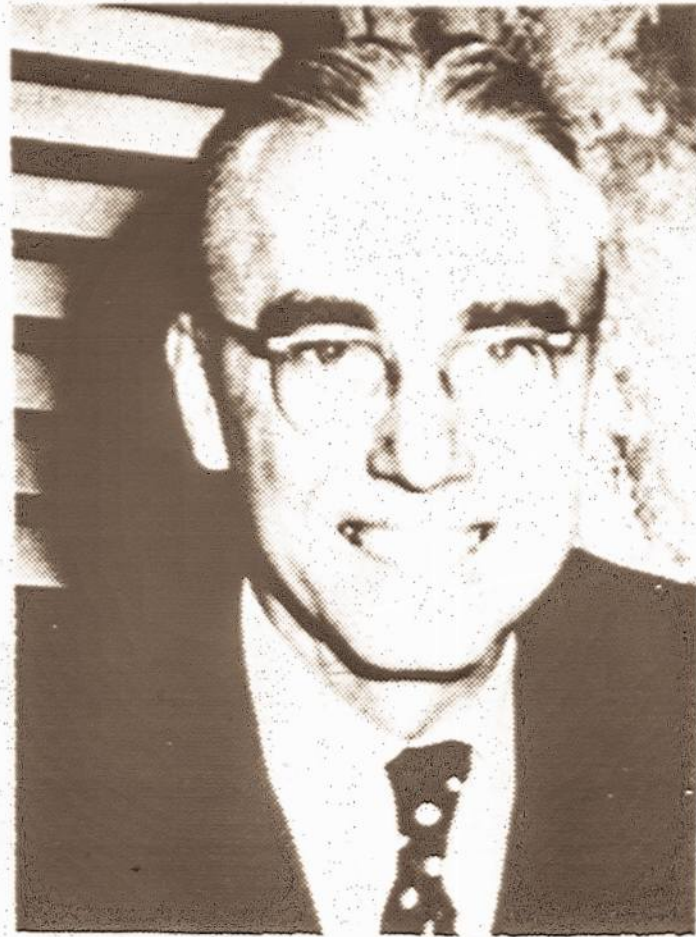
Eleanor worked for the Philadelphia Saving Fund Society for 36 years, retiring in 1981. She is the only child of the late Mr. & Mrs. Jonas Grigonavičius, proprietors of a butcher shop in the Richmond area for many years.

The Lithuanian Community of Philadelphia is rooted in the growth of Liberty Federal. Its origin was from The First Lithuanian Building and Loan Association of Philadelphia, and was named "Liberty" by the original Lithuanian Directors in 1942. This was a tribute to their heritage, a Lithuania, which had lost its independence in 1938, through the communist takeover. People of Lithuanian descent maintain a vital interest in Liberty Federal today, in order to preserve its original personality.

Mr. C. S. Cheleden is now Chairman Emeritus and consultant to the Board of Directors. He graduated from the University of Pennsylvania in 1921, receiving a degree in mechanical engineering. Then attended the Wharton School of Business Administration, graduated Law school and started to practice Law in 1934.

Mr. Cheleden provided Liberty with strong leadership through 42 years of growth and service to the community.

In January 1984, Liberty successfully converted into a capital

Charles S. Cheleden

stock corporation raising \$8,400,000 new capital. Shares are traded daily in the Over-the-Counter market (OTC), through any brokerage house, under the NASDAQ Symbol LFSL-Phil. Initially, Liberty issued 881,449 shares. The book value of the stock is \$27.28 per

Eleanor Griggs

share. Copies of the original offering as distributed to the members at the time of conversion are still available. For current statements and literature, please write: 202 N. Broad Street, Phila., PA 19103, ATT: Ms. Barbara L. Elias, Director of Shareholder Relations.

PRESIDENT AND CHIEF OPERATING OFFICER

Philadelphia, PA. — Charles G. Cheleden, Chairman and Chief Executive Officer of Liberty Federal, announced that the Board of Directors has elected Harold H.

Harold H. Kline

Kline, President and Chief Operating Officer of the Association.

Mr. Kline, who has previously served the Association in a consulting capacity, brings formidable credentials to his new position. A veteran of eighteen years with Provident National Bank, where he served as Executive Vice President and Chief Lending Officer, Mr. Kline's background also includes broad experience in the financial services industry and in the areas of acquisitions and holding companies.

Commenting on Mr. Kline's election, Mr. Cheleden noted that "having consulted with us, Mr. Kline has developed an intimate knowledge of the Association and

ANNOUNCEMENT

On January 29, 1984, Liberty Federal Savings and Loan Association of Philadelphia, PA, called the Lithuanian Bank, converted to a capital stock corporation. They issued and sold 881,449 shares of capital stock, thereby increasing the reserve fund by \$8,400,000 to a total of \$23,900,000. The shares are now traded daily and reported in most newspapers having a financial section, in the Over-the-Counter market [OTC] with the Symbol LFSL-PHIL.

Purchases and sales can be made through any stockbrokers office. For financial reports write:

Liberty Federal Savings and Loan Association
ATT: Ms. Barbara L. Elias,
Director of
Shareholder Relations
202 North Broad Street
Philadelphia, PA 19102

Organized as the First Lithuanian Building and Loan Association of Philadelphia in 1901, federalized in 1942 with assets of \$360,000. 1984 assets are over three hundred million dollars.

C. S. CHELEDEN
CHAIRMAN EMERITUS

its goals and plans for the future. We, in turn, have the opportunity to note the unique contribution that he is capable of making to Liberty's future growth and profitability".

Headquartered in Philadelphia, PA, Liberty Federal operates nine branch offices in Philadelphia, Bucks and Montgomery Counties. The Association's stock is traded in the Over-the-Counter market, and its NASDAQ symbol is LFSL.

LITHUANIAN YULETIDE TRADITIONS SPOTLIGHTED DEC. 15 AT CHICAGO'S MUSEUM OF SCIENCE AND INDUSTRY

"Christmas in Lithuania," a free theater program based on the colorful Lithuanian yuletide customs, will be presented at Chicago's Museum of Science and Industry on Saturday, Dec. 15, at 7:30 p.m.

The program is part of the Museum's 43rd annual "Christmas Around the World" Festival that continues through Jan. 6. It celebrates the traditions and native customs of 40 ethnic groups.

Mr. and Mrs. Frank Zapolis are this year's program chairmen. The program will feature the authentic holiday celebrations of Lithuania, as well as some of its colorful Christmas customs, as presented by the Knights of Lithuania Dancers.

The Museum's Christmas Festival includes a collection of 35 giant Christmas trees and several cre-

ches, each decorated in the yuletide manner of the land it represents. An International Buffet, featuring holiday foods from different countries, is offered on Fridays, Saturdays and Sundays from Nov. 23 through Dec. 16.

The Museum is located at 57th St. and Lake Shore Dr. Hours are 9:30 a.m. to 4 p.m. weekdays, and 9:30 a.m. to 5:30 p.m. weekends and holidays. Visitors may view the trees and creches during the evening hours when the buffet and theater programs are offered on Fridays, Saturdays, and Sundays until 8 p.m. from Nov. 23 through Dec. 16. The Museum is open on Christmas Day. Admission and parking are free.

For more information on "Christmas Around the World" Festival activities and for reservations, call the Museum's Christmas Desk at 312/684-1414.

10 DAYS IN LITHUANIA TOURS

#128: NEW YEAR'S EVE IN LITHUANIA
December 28 — January 11 \$1,449.00
10 days Vilnius, 2 Helsinki

For brochures and detailed information, please contact:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street
Newton, MA 02166
(617) 965-8080 or
(617) 969-1190

BALTIC TOURS services include:

- documentation for inviting relatives to U.S.A.
- purchasing automobiles, coop apartments and other gifts for relatives in Lithuania
- assisting in wills for Lithuanian relatives

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

IŠEIVIJOS SPORTININKU VIESNAGĖ LIETUVOJE

Kaip žinome, 1967 m. Lietuvoje viešėjo išeivių (Amerikos lietuvių) krepšininkai ir ten žaidė rungtynes su pajėgiausiomis Lietuvos komandomis. Nuo to laiko į Lietuvą organizuotai niekas nevažiavo.

Tik šiemet sporto darbuotojas Aleksas Lauraitis, pasinaudodamas Tėviškės draugijos kvietimu, ryžosi suburti didesnę sportininkų grupę Lietuvon. Tačiau vien tik sportininkus suorganizuoti nepavyko, tad buvo nutarta pakviesti ir gydytojus ir važiuoti bendrai.

Ši grupė į Lietuvą išvyko rugsėjo mėn. antroje pusėje ir ten Tėviškės draugija sudarė 10 dienų programą, kur sportininkai susitiko su sportininkais bei sporto darbuotojais, o medikai su medicinoje dirbančiais žmonėmis.

Atrodo, kad visi — iš Amerikos bei Lietuvos šia išvyka buvo patenkinti, ką buvo galima patirti iš aprašymų bei nuotraukų Sporte bei Gimtajame krašte.

Reikėtų paminėti sporto veikėją ir pačių grupių organizatorių Aleksą Lauraitį, kuris yra Š. Amerikos Liet. Fiz. Auklėjimo ir Sporto Sąjungos c. v. išdinininkas. Taip pat vyko lauko teniso instruktorius Vytautas Gerulaitis (žinomojo Vito Gerulaičio tėvas), sporto veteranė J. Dzindziliauskaitė-Jazbutienė, R. Grybauskas ir kt. Iš medikų paminėtinas dr. Antanas Razma, Lietuvos Fondo žymusis veikėjas, dr. Linas Sidrys ir kt.

Apie išeivių sportininkų viešnagę Gimtajame krašte taip buvo rašoma:

Netruko žvalumo, smalsumo daugumai atvykusiųjų. Chicagiškis Aleksas Lauraitis, prieš karą gyvenęs ir sportavęs Šiauliuose, per susitikimą "Lietuvos" viešbutyje iš atvykusių sportininkų pirmiausiai pristatė Vitą Gerulaitį — buvusį

Lietuvos ir Pabaltijo teniso čempioną, dabar trenerį, garsaus JAV šio žaidimo profesionalo tėvą, Juzę Dzindziliauskaitę-Jazbutienę, kuri buvo Lietuvos moterų krepšinio rinktinės, 1938 m. užėmusios antrąją vietą Europos pirmenybėse Italijoje kapitonė, jauną plaukiką ir tenisininką Rolandą Grybauską, kuris iki šiol tėvų kraštą pažinojo daugiausia iš pasakojimų... Ir štai būrys svečių, spėjusių pasiklausyti Lietuvos respublikinio sporto komiteto pirmininko Ziganto Motiekaičio, Vilniaus "Žalgirio" futbolo komandos vyresniojo trenerio Algio Liubinsko ir kitų pasakojimų apie mūsų kūno kultūros bei sporto laimėjimus, rūpesčius, — jau meninės gimnastikos treniruočių salėje, jau teniso kortuose. Paskui — išvyka į Kauną, susitikimas su "Žalgirio" krepšininkais, kurių žaidimas domina ypač daug sporto mėgėjų, šeimų plaukimo varžybos "Vilniaus" vandens sporto rūmuose, Tarybų Sąjungos futbolo čempionato aukščiausios lygos komandų — Vilniaus "Žalgirio" ir Odesos "Černomoreco" rungtynės, apsilankymas Riešės žirgyne, Respublikiniame lengvosios atletikos manieže Vilniuje, kur vyko tarptautinės moterų rankinio varžybos "Švyturio" žurnalo taurei laimėti...

Ne vienas iš šios viešnagės dalyvių nuolat atidžiai seka Tarybų Lietuvos sporto naujienas, žino jo laimėjimus, apie kuriuos pasklinda garsas ir visame plačiame pasaulyje. Dabar buvo proga savo akimis pamatyti nemažą mūsų sporto išmybių, tituluojamų olimpiniais, pasaulio, Europos čempionais, rekordininkais, artimiausiu susipažinti su tarybine fizinio lavinimo sistema, su vis labiau populiarėjančiu kūno kultūros sąjūdžiu.

Kauno Žalgirio krepšininkai su A. Saboniu [viduryje] per pergalingas rungtynes prieš Maskvos CASK Kauno sporto halėje.

V. Kapočiaus nuotr.

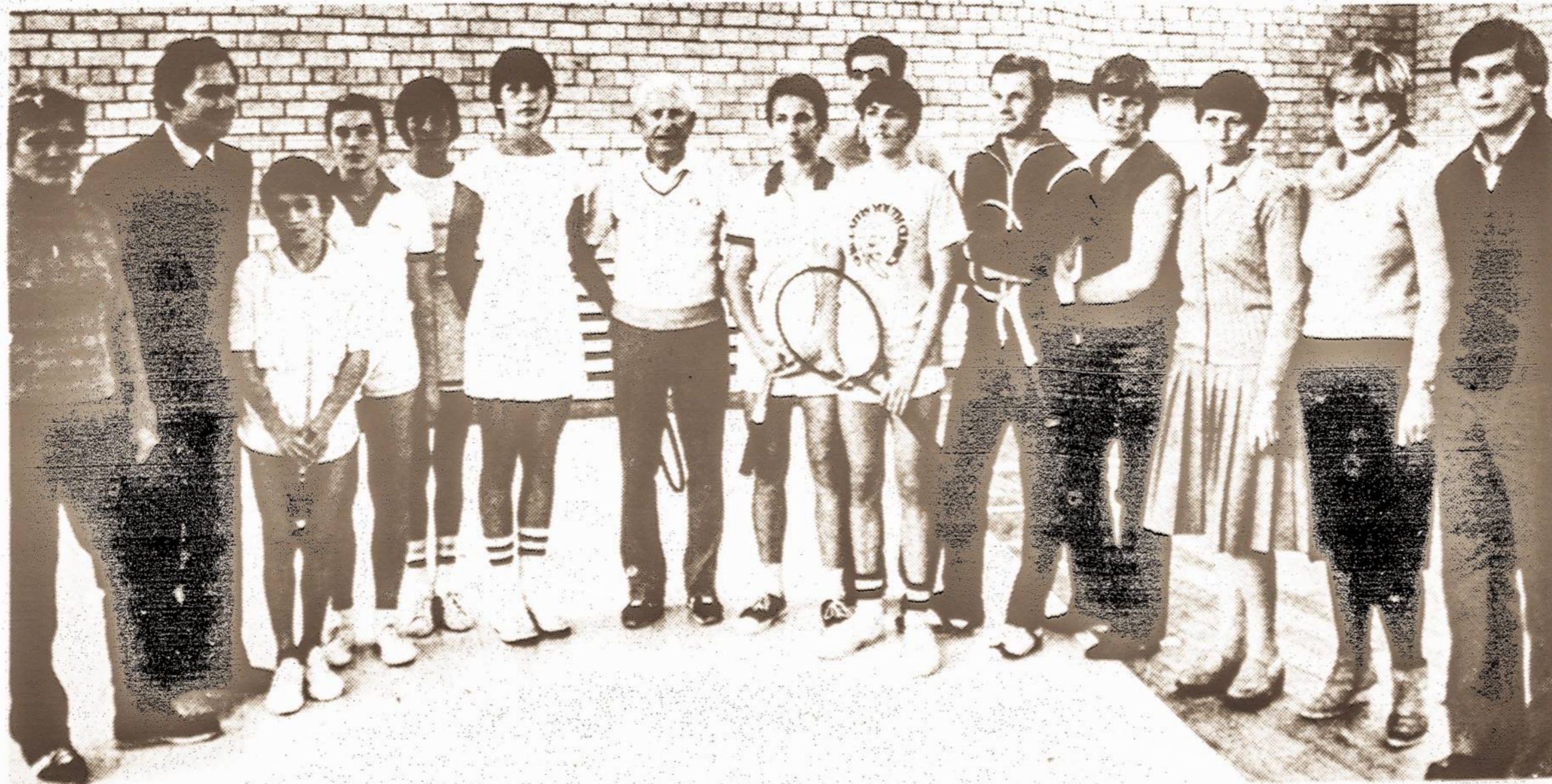
KAUNO ŽALGIRIS PIRMOJE VIETOJE

Kauno Žalgirio krepšininkai gerai kovoja Tarybų Sąjungos krepšinio pirmenybėse! Jie po I-jo rato susitikimų užima pirmąją vietą turėdami II taškų (be pralaimėjimų). Antroje vietoje yra garsioji Maskvos CASK komanda prieš kurią žalgiriečiai laimėjo santykiu 98-88 (po pratęsimo). Po jų seka Minskas, Leningrado Spartakas, Ryga ir t. t. Vilniaus Statyba turnyro lentelėje užima II-tą vietą su trimis taškais. Paskutinėje vietoje Maskvos Dinamo su vienu tašku. Žalgirio komandoje gerai žaidžia pasaulinio garso centras — Arvydas Sabonis, R. Kurtinaitis, V. Chomičius, S. Jovaiša ir kt. Žalgiriečiai dalyvauja ir Europos šalių taurės

laimėtojų turnyre. Pirmame rate jie nežaidė, o antrame rate Žalgirio komanda nuvykusi į Bulgariją santykiu 108-98 laimėjo prieš Pleveno Spartaką.

VILNIAUS ŽALGIRIO FUTBOLŲ KOMANDOS PADĖTIS

Šių metų pirmenybes gana blankiai pradėjo Vilniaus Žalgirio futbolininkai, kurie žaidžia TSRS aukščiausioje lygoje antrame rate. Jiems yra vilčių pirmenybes užbaigti dešimtuoke. Po 28 rungtynių žalgiriečiai turėjo 30 taškų ir turnyro lentelėje užėmė 8-ąją vietą (nuo pirmos vietos atsilikę tik 6-iais taškais). Paskutinėje vietoje yra Maskvos Dinamo — 19 taškų ir Maskvos CASK 18 tškų, kurie turės atsisveikinti su šia lyga.

Amerikos lietuvių sporto ir medikų delegacijos narys Vytautas Gerulaitis, viduryje, susitinka su Lietuvos tenisininkais bei treneriais.

V. Kapočiaus nuotr.

St. Petersburgo "Saulės" liuanistinės mokyklos Tėvų Komitetas 1984/85 mokslo metams pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkė — Rita Durickaitė-Moore, vicepirm. — Angelė Didžbalienė, sekretorė — Dalia Bobelienė ir išdinininkė — Genė Puniškienė.

Rūpinkimės lietuvių kalbos bei lietuviybės išlaikymu. Prašome visus lietuvių kilmės vaikus, jaunuolius, silpnai kalbančius lietuviškai arba norinčius lietuvių kalbą ir žinias papildyti, registruotis ir lankyti "Saulės" liuanistinę šeštadieninę mokyklą.

Mokyklos adresas: Don Vista Community Center, 3300 Pass-a-Grille Way, St. Petersburg Beach, Florida. Informacijos reikalais prašoma kreiptis į komiteto pirmininkę R. Moore, telef. 345-0082, arba mokyklos vedėją M. Peteraitienę, telef. 367-4700.

Mokyklos Tėvų Komitetas

New Haven, Conn. lietuvių parapija minėjo 75 metų sukaktį spalio 6 d.

Iš Albinos Lipčienės paruoštos istorinės medžiagos

Pabaigoj devynioliktojo šimtmečio lietuviai pradėjo kurtis New Haven, Conn., ir jo apylinkėse. Lietuviai būrėsi East St. ir Grand Ave. rajonuose.

1895 balandžio 27 kun. J. Žebrio pastangomis įkurta Šv. Pranciškaus draugija. Draugijos ženklas: kaspinas 9 ilgio ir 2.5 colių pločio. Viena pusė ruda, kita juoda. Su puošniais metaliniais kutais ir dviem kutais, abiejose pusėse viršuj, aukso ir sidabro spalvomis. Užrašas LIETUVIŠKA VARDAN ŠV. FRANCISKAUS DRAUGYS-TE uzdetą 27 Balandžio 1895 M. NEW HAVEN, Conn. Ant rudo voko, siuntėjo adresą: M. A. Narkun, Manufacturer of Regalias, 162 Prospect St., Lawrence, Mass.

1906 m. draugijoj pradėta svarstyti parapijos kūrimo reikalas.

1894—1896 lietuvių parapijos buvo įsikūrusios Waterbury, New Britain ir Hartford. Šv. Pranciškaus draugija 1908 pradžioj sukviė lietuvių susirinkimą 521 Grand Ave. Išrinktas komitetas aukoms rinkti. Susirinkime aukų gauta \$3.97. Atsilyginus \$1.50 už vietą susirinkimui, parapijos reikalams liko \$2.47. Nutarta susirinkimus kviesti kas mėnesį. Antrame susirinkime globėju pasirinktas šv. Kazimieras, 1908 m. kun. Juozas Žebrius važinėdavo iš New Britain mišiu aukoti.

Vėliau parapijon paskirtas kun. Konstantinas Šatkus. 1912 pasirašytas parapijos inkorporavimo dokumentas. Parapija su komitetu nutarė pirkti seną lenkų bažnyčią Šv. Jono gatvėje. Parapijos izde buvo \$966.709, o už bažnyčią sumokėta \$26,000.

Detroit, Mich.

Gruodžio 1 d. Lituanistinės Mokyklos Tėvų komiteto tradicinis balius. Programoje J. Grušo 1 veiksmo Nenuorama žmona. Vaidins Bostono dramos sambūris, vadovaujamas akt. rež. Is. Aleksandros Gustaitienės.

Pagerbs Balį Gražulį L. T. S-gos Detroito skyrius ir St. Butkaus šaulių kuopa gruodžio 9 d. į val. p. p. šv. Antano patalpose. Ta proga rašytojui, žurnalistui ir šauliui Baliui Gražuliui rengia 70 metų sukakties proga pagerbimą.

Pagerbimą praves skyriaus pirmininkas Vytautas Kutkus.

Paskaitą skaitys rašytojas-žurnalistas Vytautas Alantas.

Balio Gražulio novelę "Skambutis" skaitys Vytautas Ogilvis.

Meninę dalį atliks Detroito moterų vokalinis kvartetas, vadovaujamas muz. St. Sližio.

Įteikiamos sukaktuvininkui dovanos: žurnalistų ir šaulių.

Seks sveikinimai. Norintieji pasveikinti, sveikinimą raštu įteikia Vytautui Kutkui iki gruodžio 2 d.

Norį dalyvauti Balio Gražulio pagerbime, registruojasi pas LŽS skyriaus išdininką Antaną Grinių, 1558 Hubbard St., Detroit, Mich. 48209, tel. 554-4157 iki gruodžio 2 d.

Kun. Žebrio pastangomis ir skatinimu įkurtos visos šešios lietuvių parapijos Connecticut.

Pirmojo Pasaulinio karo metu parapijos klebono kun. Vincento Karkausko Lietuvių Tautos Fondui surinkta \$10,000, o parapijos skola sumažinta iki \$13,500.

Pokario metai parapijai buvo sunkūs. Daug lietuvių persikėlė gyventi kitur. Nežiūrint to, parapija ryžosi pirkti kitą bažnyčią su klebonija 339 Greene St. už \$33,000. Bažnyčiai buvo reikalingas ir remontas. Teko perkelti vargonus, o jų vietoj pastatyti pagrindinį altorių. Bažnyčios šventinimas ir pirmosios mišios vyko 1927 m. gruodžio 18, 1937 m. audra nuvertė bokštą, ir jis nebeatstatytas. 1961 m. prie bažnyčios pastatytas lietuviškas kryžius.

Bažnyčioje tebėra originalūs vargonai, kuriuos 1874 įrengė Bostono Hook & Hastings. Šimto ir dešimties metų senumo! 1969 vargonai išvalyti, atremontuoti ir sureguliuoti, nepakeitus tono. Vargonai vieni seniausių, geriausiai išsilaukusių, puikiausių garsų vargonų New Havene.

Parapijos klebonu septinti metai yra kun. Albertas Karalis. Klebono pastangomis atgaivinta Lietuvos vyčių 50-oji kuopa, turinti 120 su viršum narių.

Prieš 18 metų parapijos leidinyje priskaitoma 20 grupių. Šiandien septynios.

Šiais metais parapija dalyvavo šv. Kazimiero didžiajam minėjime Hartford, Conn., kovo 3—4, o kovo 11 savo parapijoj.

Minėjimas įvyko spalio 6, mišiomis 4 val. popiet. Arkivyskupas Whealon minėjime dalyvavo, 6 val. vak. bankete Ambassador restorane Hamden, Conn.

Boston, Mass.

SUSIRGO RAŠYTOJAS STASYS SANTVARAS

Lapkričio 3 d. vakare staiga širdžiai sunegalavus, Stasys Santvaras nuvežtas į Quincey ligoninę. Sveikata gerėja.

Gruodžio 16 d. 4 val. So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugijos salėje kalėdinė vakaronė. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas. Programą atliks: akt. Aleksandra Gustaitienė, solist. Benediktas Povilavičius, prof. Jeronimas Kačinskas ir Ivaškų vadovaujami tautinių šokių jaunieji šokėjai.

Vasario 10 d. 3 val. solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall, Bostone. Rengia Baltų draugija.

Kovo 3 d. tradicinė Kaziuko mugė. Rengia skautai ir skautės.

Kovo 24 d. Minkų radijo valandos 51 metų sukaktuvinis renginys. So. Bostono Piliėčių Draugijoj.

New Haven, Conn. lietuvių parapijos bažnyčia.

Lietuvos istoriografija

Tokiu vardu vadinasi Lietuvių Istorijos Draugijos išleistas leidinys, kuriame sužymėti veikalai Lietuvos istorijos klausimais, parengti ne lietuvių ir ne lietuvių kalba.

Tai jau yra 11-asis šio leidinio sąsiuvinys. Jame pateikti 875 bibliografiniai duomenys. Jį galima gauti šiuo adresu: 4523 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60632. Parengėjas prašo, jog turintieji naujos literatūros, liečiančios Lietuvos bei lietuvių tautos istoriją, ją siųstų jo adresu.

"LITUANIKOS SPARNAI" VAIZDAJUOSTĖJ

Praėjusiais sukaktuvinaisiais metais Lietuvos Kino Studija išleido Laimos Pangonytės ir Roberto Verbu 20 minučių dokumentinį filmą "Lituanikos Sparnai".

Filmas susilaukė gero vertinimo. Jis rekomenduojamas Lietuvos jaunimui. Filmui muziką parašė Giedrius Kuprevičius, įdainavo populiarus dainininkas Vytautas Kernagis. Dabar filmas perrašytas į ¼ ir ½ platumo vaizdajuostes, kurias galima užsisakyti rašant Alsa, Bx 1172, Great Neck, N. Y. 11024.

VLIKO 40-OJI SUKAKTIS

Šiomet minime Vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto deklaracijos paskelbimo lietuvių tautai 40-ies metų sukaktį. Tai nenuilstamos kovos už lietuvių tautos laisvę ir nepriklausomybę. Kasmet švenčiame Vasario 16-ąją, gimtadienius ir vardinę, lygiai taip kasmet privalome prisiminti ir VLIKo sukaktį. Ši institucija pastatya ant tvirtų pagrindų kaip lietuvių tautos atstovybė ir kovos organizacija kuri niekad dėl savo pareigų ir tikslo nesusvyravo.

VLIKui suteiktieji įgaliojimai neretai mėginami paneigti ir pasisavinti vadovaujančių kitų organizacijų žmonių. Per vėliausiąjį PLB suvažiavimą Chicagoje buvo daug balsų pageidaujančių santykių su normalinimo su Vyriausioju Lietuvai Išlaisvinti Komitetu.

Cleveland, Ohio

Tėvynės Garsų radijo 35-osios sukakties šventė įvyks sekmadienį, gruodžio 9, 3 val. p. p. Dievo Motinos parapijos salėje. Trumpomis iškilmėmis bus pagerbti ilgamečiai Tėvynės Garsų radijo rėmėjai. Po iškilmų, iš Toronto dainininkai, — mezzosopranas Slava Žiemelytė ir baritonas Vaclovas Verikaitis, padidimi pianisto Jono Govėdo, atliks solo dainų ir duetų koncertą. Po koncerto parapijos svetainėje bendros šventės dalyviams vaišės.

Radijo sukakčiai sceną dekoruos archt. Edvardas Kersnauskas. Viktorė Lenkauskaitė su talkininkėmis surengs fotografijų parodą, kurioje prabėgs daugelio metų radijo veiklos įvykiai. Roma Tatarūnienė tvarkys bilietų platinimą. Salėje visos vietos bus numeruotos. Pirmieji užsisakę bilietus, kurių kainos, įskaitant ir vaišes: \$7, \$5 ir \$3.

VERTINGI LEIDINIAI, YPAČ ŠVENTĖMS DOVANOS

1. Knyga TIKROJI LIETUVA. Tekste 79-ni Lietuvos ir Pabaltijo žemėlapiai, 172 iliustracijos. Didelio formato, gerame popieriuje, kietais viršeliais. \$20, — persiuntimas \$2.

2. Lietuvos žemėlapis. Mastelis 1:1.000.000. Aiškinimai knygoje Tikroji Lietuva. Parengė Algirdas Gustatis. \$12.

3. 1595 m. Lietuvos žemėlapis, su aiškinimais. \$6.

4. 1749 m. Lietuvos žemėlapis, su aiškinimais lotynų ir lietuvių kalbomis. \$7.

5. 14-ka Lietuvos miestų herbu. Kiekvienas ant atskiro lapo. Visa serija \$3.

Užsakymus siųsti JAV doleriais: S. Bernatavičius, 1513 S. 48th Court, Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

6—7. Dvi graviūros, vaizduojančios lietuvių — švedų kautynes 1956 metais prie Sandomiro ir prie Pilypavo \$15. Po vieną neparduodama. Aiškinimai lotynų ir lietuvių kalbomis. Užsakymus siųsti: Alicija Rugytė, 6547 S. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629, USA.

Spausdinta juoda-balta.

ALTO SUVAŽIAVIMAS IR 10-ASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Tęsinys iš 1 pusl.

Amerikos pasidalino savo vargais, rūpesčiais ir pasiekimais.

Suvažiavimas sudarė naują Amerikos Lietuvių Tarybos sąstatą.

Suvažiavimui užsibaigus, tą patį vakarą buvo sušauktas naujai išrinktosios valdybos posėdis, kuriame visais balsais pirmininku išrinktas Teodoras Blinstrubas, pirmininko pavaduotoju dr. Jonas Valaitis, vicepirmininkais: Stanley Balzekas, Jr., Povilas P. Dargis, dr. Leonas Kriaučiūnas, inž. Viktoras Naudžius, dr. Vladas Šimaitis, Jonas Talandis; sekretorium inžinierius Grožvydas Lazauskas, protokolų sekretorium adv. Aleksandras Domanskis, išdininku Mykolas Pranevičius, finansų sekretorium Petras Bučas, nariais: Daina Danilevičiūtė, Dumbrienė, dr. Vytautas Dargis, Stasys Dubauskas, Vanda Gasparienė, inž. Kazys Oželis, Ramunė Tričytė, atstovu Washington — prof. dr. Jonas Genys, informacijų direktorium kun. dr. Juozas Prunskis, reikalų vedėja Irena Blinstrubienė.

Priimtosios rezoliucijose ALTas sveikino Amerikos Lietuvių Kongresą ir dėkojo visiems, dalyvaujantiems ir remiantiems Lietuvos vadavimo reikalą. Kitos rezoliucijos rekomenduotos priimti Amerikos Lietuvių Kongrese.

Kongreso rezoliucijos

Amerikos Lietuvių Kongresas priėmė visą eilę rezoliucijų.

Pirmiausia sveikinami tautiečiai okupuotoje Lietuvoje ir ištrėmimo ir užtikrinami, kad JAV lietuvių veikla nesustos, ligi nebus atstatyta Lietuvos valstybinė nepriklausomybė. Toliau pavedama ALTo val-

dybai pasiūsti sveikinimą JAV prezidentui Reagan, popiežiui Jonui Pauliui II, nepriklausomos Lietuvos diplomatinės ir konsulinės tarnybos nariams, VLIKui, BALFui, naujam vyskupui Baltakiui.

Padėkos Kongreso rezoliucijose susilaukia ir pagrindinių veiksmų organizacijų skyriai, jų veikėjai, patriotinis jaunimas, spauda, radijas ir visi, kas prisidėjo prie šio kongreso rengimo.

Politinėje plotmėje Kongresas:

Griežtai protestuoja prieš Sovietų Rusijos vykdomą lietuvių tautos genocidą ir nuolatinius žmogaus teisių laužymus okupuotoje Lietuvoje.

Kartoja, kad Lietuvos laisvinimo veiksmų nusistatymas bendravime su okupuotos Lietuvos tautiečiais yra nuoseklus ir todėl pakartotinai kviečia lietuvių visuomenę palaikyti su savo artimaisiais vien tik privatinio pobūdžio santykius, vengiant kultūrinių ryšių su okupacijos pareigūnais.

Įpareigoja ALTo valdybą daryti visa ką gali per vyriausybės ir kongreso šaltinius, kad OSI pareigūnams nebūtų leidžiama naudotis KGB agentūros parūpinta dokumentacija ir kad Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo klausimas nebūtų svarstomas JAV teismuose.

Įpareigoja ALTo valdybą daryti visa ką gali per vyriausybės ir kongreso šaltinius, kad OSI pareigūnams nebūtų leidžiama naudotis KGB agentūros parūpinta dokumentacija ir kad Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo klausimas nebūtų svarstomas JAV teismuose.

PASTABOS IŠ VOKIETIJOS

Romas Šileris

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO KELIONĖ Į LIETUVĄ

Ir per sekančių metų Velykas vyks Vasario 16 gimnazijos mokinių bei lietuviško jaunimo ekskursija į Lietuvą. Išvyką Lietuvoje globos generolo Petronio vadovaujama Tėviškės draugija Vilniuje. Ekskursiją organizuoja Rytų Berlyne esančios "Rodinos" draugijos lietuvių skyriaus vedėjas Robertas Skačkauskas.

Buvo kalbama, kad šių ekskursijų toliau nebus, nes praeitais metais lietuvių išveivų spaudoje pasirodė kritiškų straipsnių apie kelionę. Vietoj kad Tėviškės draugija ir jos darbuotojai būtų atkreipę dėmesį į reikalingas pastabas ir būtų pašalinę klaidas, jie sekančiais metais grupėje nori turėti tik Vokietijos lietuvių jaunimą, nes amerikiečiai, kaip jie sako, jiems yra per "savarankūs".

SEINAI

Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje kabo skelbimai, kad per sekančių metų Velykas organizuojama mokslievių kelionė ir į Lenkiją, į Seinus, Punksą ir t. t.

Į Punksą lietuviškasis jaunimas mielai vyksta, nes tenyškčiai lietuvių juos labai maloniai priima ir globoja. Daug kam yra vienintelė proga iš tolo per sieną pamatyti Lietuvos laukus, pernaktoti and šiaudų, gerti šulinio vandenį, nes rusai ne visiems duoda leidimą į pasienį vykti. Į Punksą nuvykti yra pigiau, ypač atvykusiems iš Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus, kuriems Inturisto kainos neįkandamos.

APIE KOMPOZITORIŲ GORBULSKI

Lietuvos kompozitoriui Benjamini Gorbulskui 1984 m. rugsėjo 14 dieną sukako 60 metų. Lietuvos kino studija apie jį ir jo darbus susuko filmą. Gorbulskis yra vienas produktyviausių muzikų Lietuvoje. Jis šį rudenį norėjo vykti į Paryžių pasisemti naujų minčių, pailsėti. Bet sovietų valdžia, neminėdama priežasties, prašymą atmetė.

Vokiečių spaudos nuomone, Maskva nedavusi leidimo popiežiui Jonui Pauliui II-ajam aplankyti Lietuvą, nes komunistiniame pasaulyje šiuo

metu vyrauja netikrumas ir stoka apsisprendimo — popiežiaus vizitas sovietijos "katalikų centre" sudarytu per didelių problemų komunistiniam režimui.

Die Welt vedamajame, pavadintame "Bijosi piligrimo", rašo: "Ši pasaulinė galybė atsiveria nuo asmens, apie kurį Stalinas juokaudamas klausė, kiek jis turi divizių... Toks pademonstravimas silpnybės neliks nepastebėtas ir anapus sovietinės galybės ribų, tai pastebės ir (SSRS-os) viduje, nuo Lietuvos, per Ukrainą su jos uždrausta Unitų Bažnyčia, Lenkijoje ir kitose katalikų apgyventose Rytinėse valstybėse.

Ideologiniu atžvilgiu tai daug pasako, bet ir pavojinga... Reikalui esant, Stalino ipėdiniai gali užsigeisti panaudoti tikrąsias divizijas prieš popiežiaus išivaizduojamasias".

Sueddeutsche Zeitung straipsnyje mėgina išaiškinti, kodėl Maskva ėmėsi šio žingsnio: "Lenkų popiežius Vilniuje būtų sukėlęs neramumus ne tik Lietuvoje, bet ir visame Pabaltijyje, Lenkijoje, ir gal net rusų stačiatikių tėvynėje, kur pradama ruošti krikščionybės įvedimo Rusijoje tūkstančio metų sukakčiai.

Popiežiaus pasirodymas Sovietų Sąjungoje galėjo sugriauti Kremliaus tikrosios politikos pagrindus — kietą discipliną viduje ir atsivėrimą nuo visko, kas svietima".

Die Zeit cituoja popiežiaus žodžius: "Mes tikimės, kad dar atsiras proga" ir klausia: "Kokia proga? Kremlius nesutiko su Vatikano Sovietų vadovybei siūlyta alternatyva: pasirinkti tarp užsirūstinusių ar nuramintų lietuvių. Carams niekad nereikėjo popiežiaus nuraminti rusų imperijai.

Koelno katedroje, Vokietijoje, spalio 6 d. buvo iškilmingos pamaldos paminėti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Mišias laikė vysk. Klaus Dick ir vysk. Antanas Deksnys. Dalis lietuvių moterų buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Dalyvavo Vasario 16 gimnazija. Po pamaldų salėje buvo paskaita, meninė dalis ir pasilinksminimas.

ŽIEMOS STOVYKLA KANADOJ

Montrealio veteranų Žiemos stovykla įvyks tuose pačiuose kalnuose, kur būdavo studentų žiemos stovyklos, ruošiamos prieš 10-15 metų.

Stovykla vyks nuo gruodžio 28 d. iki sausio 1 d., Au'berge St. Donat (buvusiame "La Reserve" viešbutyje), St. Donat, Que.

Kaina — asmeniui \$249.— (double occupancy). Į kainą įeina 4 dienų slidinėjimas, pusryčiai ir vakarienės, Naujų Metų bufetas ir balius, kas vakarą šokiai, programa, priežiūra (daycare) jaunesniems vaikams. Kiekvienam kam-

bary dvi didelės lovos, tai tėvai su dviem vaikais gali lengvai apsigyventi. Vaikams iki 6 metų stovyklavimas nemokamas, o nuo 6 metų iki 12-kos — pusė kainos.

Siųskite įmokėjimą (\$49) ir pasiteiraukite pas ruošėjus:

Rytis Bulota,
7 Hillcrest, Chateaugay
Que., J6J 3P6
Tel. (514) 692-4408.

Vytas Kudžma
1850 Cedarwood Dr., Apt. 1e1
Ottawa, Ont.,
KIV 8Y4
Tel.: (613) 523-8274.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 1138

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

AUSTRALIJOJE MIRĖ VINCAS KAZOKAS

Vincas Kazokas

Spalio 30 d. visai netikėtai širdies smūgiu Sydney, Australijoje, mirė Vincas Kazokas, Australijos Lietuvių Bendruomenės savaitraščio *Mūsų pastogė* redaktorius.

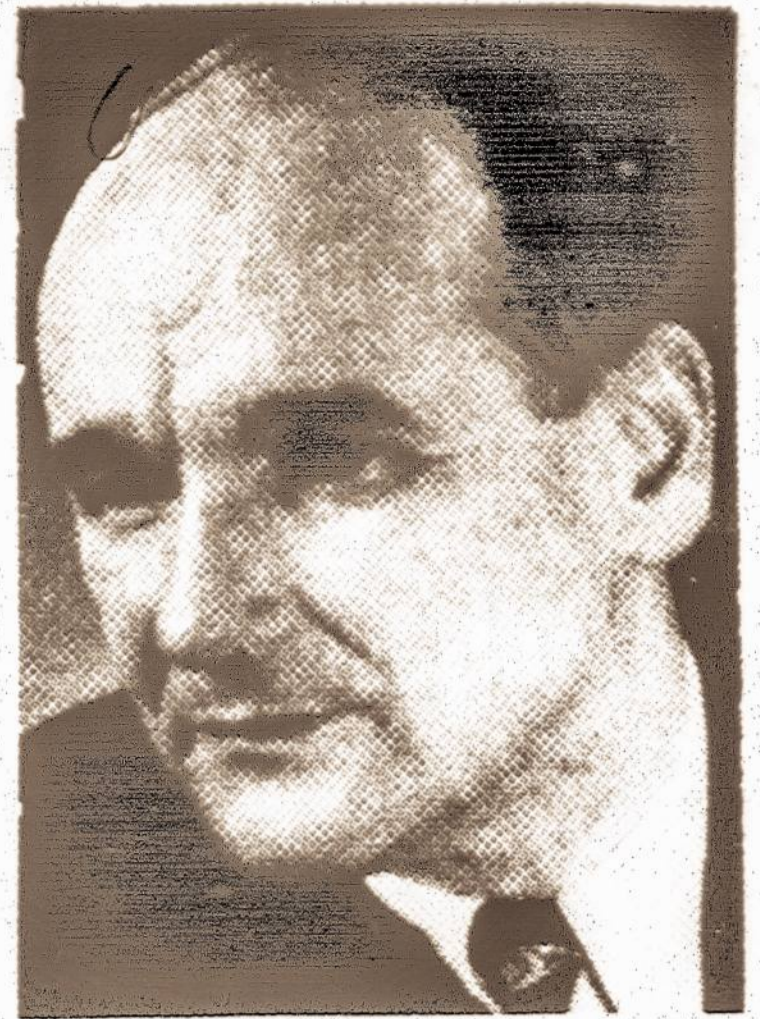
Velionis buvo gimęs 1919 m. sausio 15 d. Mėčiūnų km., Kapčiamiesčio vls., Seinų apskr. Mokėsi Lazdijų gimnazijoje, 1938 m. išlaikė abiturą egzaminus prie Švietimo ministerijos. Studijavo Vytauto D. universiteto Teologijos-Filosofijos fakultete germanistiką, pedagogiką, filosofiją, žurnalistiką. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją gyveno bei studijavo Tiubingene.

1949 m. išvyko į Australiją ir beveik visą laiką gyveno Sydney. Nuo 1961 m. redagavo *Mūsų pastogę*.

Kazokas yra išleidęs savo poezijos rinkinį, išvertęs knygų ir jų ištraukų. Bendradarbiavo spaudoje dalyvavo Lietuvių Poezijos Antologijoje.

Liko žmona dr. Genovaitė Budreikaitė-Kazokienė, dukra Ugnelė ir sūnus Kajus. Palaidotas lapkričio 3 d. Sydney.

Mirė V. Vaitiekūnas

Vytautas Vaitiekūnas

Širdies smūgio ištiktas, spalio 26 d. mirė visuomenininkas, advokatas Vytautas Vaitiekūnas, gyvenęs So. Orange, N. J. Palaidotas spalio 30 d. iš Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčios Newark, N. J.

Vaitiekūnas buvo gimęs 1903 m. Skotijoje, kur jo tėvai buvo išemigravę iš Lietuvos, bet neilgai ten gyveno, greitai grįžo į Lietuvą ir įsikūrė prie Marijampolės. Vytautas baigė Marijampolės gimnaziją, studijavo teisę Kauno universitete ir, ją baigęs, advokato.

Velionis uoliai reikėsi visuomeninėje veikloje, okupacijos metais veikė pogrindyje. Gyveno Vokietijoje, paskui atvyko į Ameriką ir apsigyveno New Yorke. Visą laiką buvo Lietuvos Laisvės Komiteto nariu, kurį laiką buvo ir pirmininku. Taip pat ilgus metus dirbo ir VLIKe. Bendradarbiavo *Aidų* ir *Į Laisvę* žurnaluose, rašydamas vi-

suomeninio pobūdžio straipsnius, vertindamas metų visuomeninę veiklą, darydamas apžvalgas. Vieną laikotarpį redagavo *Į Laisvę* žurnalą. Priklausė prie ateitininkų ir Lietuvių Fronto Bičiulių.

NETEKOME BERNARDO PRAPUOLENIO

Bernardas Prapuolenis mirė staigia mirtimi lapkričio 17 d. Chicagoje.

Dainavo Lietuvių operos baliuje Chicagos lietuvių tautiniuose namuose. Atlikęs balius programoje jam skirtą dalį, nuėjęs nuo scenos — sukrito ir nebeatsikėlė.

B. Prapuolenis buvo buvęs plačiai žinomas dainininkas-solistas lietuvių visuomenėje. Lietuvių parengimuose jį ne kartą yra tekę girdėti dainuojantį duetus su Nerija Sinkevičiūte.

Dainavo solo partijas ir Lietuvių Operos spektakliuose.

Bernardas Prapuolenis

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir patikrinti kainas

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. WINTER GARDEN SVETAINĖS, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

New Yorke, Chicagoj, St. Petersburge —
Pasiėkusi 32 milijonus dol. kapitalo,

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Duoda įvairių rūšių paskolas, keičią čekius, suteikia pinigines perlaidas, priima pensijų čekius ir

moka aukščiausius procentus už Jūsų santaupas

9.42% metinis prieauglis už 9% reguliarių
santaupų indėlius.

Nuo 10.92% iki 11.46% metinis prieauglis už
įvairių terminų Certifikatus.

11.46% metinis prieauglis už 11% IRA
Certifikatų indėlius.

— Kiekviena taupymo sąskaita iki \$100,000 apdrausta
federalinės NCUA agentūros —

New Yorke paskambinkite arba apsilankykite KASOJE
dienos metu ar vakarais šiuo adresu:

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: [718] 441-6799

Chicagoje skambinkit: [312] 737-2110
St. Petersburge: [813] 367-6304

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775 212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEWey 4-5136

VIENYBĖ

GINA ČAPKAUSKIENĖ IR WILLIAM SMIDDY NEW YORKE

Lapkričio 18 d., sekmadienį, New Yorke Kultūros židinyje dainavo Gina Čapkauskienė. Jai akompanavo William Smiddy. Koncertas paliko labai gerą įspūdį. Abu atlikėjai — aukštos muzikinės kultūros menininkai.

Solistės balsas (soprano — stinto) ypač gerai skambėjo atliekant tuos kūrinius, kurie reikalauja dramatinės įtampos. Atrodė, kad salė jai per maža. Ypač malonu, kad Gina nekartoja kitų dainininkų repertuaro, bando ieškoti naujos literatūros. Pirmoji dalis buvo sudaryta tik iš lietuvių kompozitorių kūrinių. Joje girdėjome rečiau atliekamas dainas: Onos Metrikienės "Muzika ir gėlės" (žodžiai Prano Lemberto), Juozo Gruodžio Amžinas keleivis" (žodžiai Salomėjos Neries), "Rūta" (žodžiai Kazio Binkio), Jono Govėdo "Liepsnelė" (žodžiai Leonardo Andrieka), Broniaus Budriūno "Šauksmas" (žodžiai Alės Nakaitės) ir Juliaus Gaidelio "Poetas" (žodžiai Prano Lemberto). Įdomus pasirinkimas ir teisingas žingsnis puoselėjant lietuvių kultūrą.

William Smiddy — puikus ir žinomas pasaulyje pianistas, pasirodė kaip geras ir jautrus akompaniatorius. Jis suteikė malonių minučių, pagrodamas ir solo E. Grygo, Šopeno, A. Skriabino, R. Šumano ir Rachmaninovo kūrinius. Atrodo, kad jo mėgiama ir stiprioji pusė yra dramatiškas. Beveik visi groti kūriniai reikalauja jėgos pirštuose. Tačiau jis parodė, kad sugeba ir švelniai groti. Ypač malonus pasikeitimas — atodūsis po įtampos įvyko klausantis R. Šumano "Widmung" (Dedikacija).

Koncertą užbaigė Gina Čapkauskienė su Š. Guno, D. Verdi, G. Doniceti operų arijomis. Atlikėjai buvo labai šiltai priimti ir turėjo papildomai atlikti dar kelis kūrinius.

Koncertą rengė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorke skyrius.

Gina Čapkauskienė gyvena Montrealyje. Daug koncertuoja. Yra gerai žinoma kaip solistė ir nelietuvių tarpe. Linkime abiems menininkams sėkmės. **Vytautas Girdžius**

Anicetą Simutį, Lietuvos gen. konsulą New Yorke, įdėjo tarp kitų valstybių diplomatų ir konsulų Diplomatic World Bulletin, skirtas Jungtinių Tautų diplomatams ir tarptautinei bendruomenei. Laikraščio spalio 29-lapkričio 5 d. laidoje aprašyta konsulo Simučio biografija ir nurodytas konsulato adresas. Įdėta ir konsulo nuotrauka.

Dr. A. Noakaitė prisiuntė Vienybei rusiško laikraščio *Novoe Russkoe Slovo* iškarpa, kurioje rašoma apie Tarybų Sąjungos koncentracijos stovyklose kalinamus rašytojus. Jų tarpe minimi ir du lietuviai: Eimantas ir Lukoševičius. Rašytojų pavardės buvo surašytos specialiam lapelyje, kurį išleido Vakarų Vokietijos žmogaus teisių gynimo sekcija ir platino spalio pradžioje Frankfurt A.M. vykusioje tarptautinėje knygos mugėje. Dėkui dr. Noakaitė už iškarpos prisiuntimą.

Lietuvos vyčių 12 kuopos 70 metų sukakties šventėje. Iš k. į d.: Bridges red. Demie Jonaitis, perrinktas vyčių pirmininkas Petras Zupko, Moterų Vienybės vicepirm. Ona Juozėnienė ir "Lietuvos Atsiminimų" radijo vedėjas prof. dr. Jokūbas Stukas.

Muzikai — newyorkietis Vytautas Strobia ir vilnietis Feliksas Bajoras — kalbasi apie kūrybą. Kompozitorius Bajoras šiuo metu svečiuojasi New Yorke. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Zigmas Raulinaitis, buvęs ilgametis žurnalo *Kario* redaktorius, parašęs daug istorinių ir karinių studijų, dėl ligos, pasitraukė iš redaktoriaus pareigų. **Karį** redaguoti sutiko Balys Raugas, gyvenęs Delran, N. J.

Inž. **Sakalas Matuza**, istorinių paminklų restauravimo specialistas, šiuo metu lankosi pas Kęstutį Miklą. Svečias yra Kęstučio sesers sūnus. Prieš atvykdamas į New Yorke apylinkes, inž. Matuza pavišėjo pas savo tetą Chicagoje. Grįžta į Vilnių po Naujų metų.

Saulius P. Valiūnas, dr. Kęstučio ir Elenos Valiūnų jauniausias sūnus, dirba Bank of America International Manhattane. Jis su savo draugu Marti Prashker parašė knygą apie darbus bankuose, kaip tokiam darbui pasirengti, kaip jį gauti ir kaip dirbti. Knyga pavadinta "Money Jobs". Ją išleidžia Crown Publishers, turi 256 psl., pasirodys gruodžio mėnesio gale.

Perkūnas ir Tryptinis Kultūros židinyje

Gruodžio 8 d. Kultūros židinyje vyks Perkūno choro koncertas. Perkūnas ir tautinių šokių ansamblis Tryptinis. Tai bus ne eilinis pasirodymas, nes tai bus mūsų pačių, dviejų New Yorke iškiliausių meniniu vienetu koncertas.

Tryptiniui jau daug metų nenuilstamam pasišventimui vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Ji iš niekad nešokusių jaunuolių padaro grakščius šokėjus. O tai padaryti reikia mokslo, patyrimo ir talento.

Perkūniečiam vadovauja vienas iškiliausių jaunosios kartos žmonių — muzikas Viktoras Ralys. Jis ne tik vargonininkauja Apreiškimo parapijoje ir ten veda stiprų chorą, ir ne tik yra Harmonijos muzikinis vadovas, bet taip pat yra ir Perkūno vyrų choro dirigentas.

Koncertą rengia Katalikių Moterų Kultūros Draugija.

Apie modernią Lietuvos muziką

Grupė newyorkiečių, pasivadinsi "Branduoliu", planuoja kas mėnuo suruošti kultūrinį pobūvį Vilniaus Aušros Vartų parapijos salėje, 570 Broome St., Manhattane. Parapijos klebonas kun. Pūlubinskas mielai su tuo sutinka.

Spalio 21 d. "Branduolys" suruošė pobūvį Aušros Vartų parapijos salėje, kur kompozitorius Feliksas Bajoras kalbėjo apie dabartinės Lietuvos moderniąją muziką, jos kompozitorius. Keletas jų muzikos pavyzdžių pagrota iš juostų.

Tai buvo: Br. Kutavičiaus "Metai su žiogu" — styginis kvartetas magnetofono juostoj; oratorija iš "Jotvingių akmens" — įvairūs senovės lietuvių liaudies instrumentai. A. Martinaičio "Giesmė ateičiai" apie išnykstančius paukščius — dviem sopranams ir kameriniam ansambliui "Musica humana" — fleitai, obojui, violončelei, fortepionui. O. Balakausko "Ludus modorum" — violončelei ir kameriniam ansambliui. F. Bajoro "Triptikas" — sopranui ir kameriniam ansambliui — fleitai, smuikui, violončelei, fortepionui (m. Martinaičio žodžiai); oratorija "Varpo kėlimas" (Strielkūno žodžiai) — sopranui, mezzosopranui, tenorui, bosui ir kameriniam orkestrui.

Cia minėtieji kompozitoriai turi bendrą bruožą — kiekvieno jų kompozicijos yra originaliai naujos, individualios, kitos — dar tik drąsūs eksperimentai. Į jų koncertus Lietuvoje jaunimas plūsta — salės visuomet perpildytos. j.k.

Branduolys maloniai kviečia atsilankyti į lietuvišką kalėdinį pobūvį, šeštadienį, gruodžio 15 d., 7 val. vak., Aušros Vartų salėje, 570 Broome St., Manhattane, (prie Holland Tunnel). Įėjimas \$5 asmeniui.

Prašoma vietos rezervuoti ne vėliau gruodžio 5 d., siunčiant čekius šiuo adresu: A. Kepalaitė, 2109 Broadway, New York, N. Y. 10023.

Vienybė, 1984 m. lapkričio 30 d.